بۇتۇن دۇنیا پرالیتاریاتلری، برلەشیڭز!

قزل تاتارستان

КЫЗЫЛ ТАТАРСТАН

و. ك. پ. (ب) نڭ ئۇلکە کمیتیتی، تاتارستان ئوزەك باشقارما، تاتپرافسوویت هەم
قازان شەهەر سوویتی ئورگانی.
Орган Татобкома В.К.П. (б), Т.Ц.И.К., Татпрофсовета и Казгорсовета

1927 نچی یل.
ئوکتەبر
8
شیمبە
№ 231 (1994)

8-Й ГОД ИЗД. 8 نچی یل چعا.

تیلیفون نومیرلەری:
ئوتکەلی تیلیفون . . . 8-75
باش کانتور 11-80
تاراتو بولگی 9-65
تیپاگرافییە 4-69
گوستیپوملیتوموکوین 10-95

گەزیتکە یازلوبەیەسی:
1 یلعا 8 سوم 50 تیین.
6 ئایعا 4 » 50 »
3 ئایعا 2 » 30 »
1 ئایعا . . » 80 »

ئاگرانیتسعا:
1 یلعا 15 سوم. 6 ئایعا 10 سوم. 3 ئایعا 5 سوم.

ریداکسییە ئادریسی:
قازان، چیرنیشیۇسکی قورام 21 نچی نومیر یورتدا.
АДРЕС РЕДАКЦИИ:
Казань, Чернышевская, № 21.
ریداکسییەکە کیلگەن ما-تیریاللار کیرئ قایتارلمی.

کوندەلك گەزیت.
برەملەب 5 تیین.

پادپیسکالار: باش تاراتو بو-لگندە، چیت شەهەرلەردەگی ئاگینتلاردا هەم س. س. س. ر. نڭ بوتن پوچتا - تیلیگراف کانتورلارندا ئالنا.

فرانسوز ئوکلارننڭ سەویتکە قارشی کامپانییەلەری هامان توقتالمی.

ئۈلك زاماندا روسییە چارعان تۈرلی قیممەتلی بورچ کەعەزلەرننڭ فرانسوز بورچ ئییەلەری قولندا بولعانلارن سەویت حۇکومەتننڭ تولەرگە ریزا بولووی - فرانسوز واق بورچ ئییەلەری ئۆچن فایدالی نەرسە، شوننڭ بلەن برگە ئول فرانسوز تۈری بایلاری، نیفت عوجالاری، فینانس کاروللەری ئۆچن فایداسز. کیرئسنچە، ئالار ئۆچن سەویتلەر سایوزی بلەن بر تۈرلی دە کیلئشو یاسامیچا، بو کوندەن ئیکی ئارادا باعلانشنی ئۆزو، قانی دۇشمانلاری - پرالیتاریات دەولەتننە قارشی هۇجوم باشلاو کیرەك. ئەنە شوکار کورەدە، سۆڭعی زاماندا سەویت - فرانسییە کیلئشوون بولدرماسقا تلەب ئوکلار ماتبوعاتی کورەش ئاچدلار هەم بو کورەشنی تۈرلی حەیلەلەر بلەن ئوراب، قزدرعا، سوڭ چیگنە جیتکررگە ترشا باشلادلار، سەویت بلەن مۇناسەبەت ئالب بارونی یاقلاعان سول ماتبوعات ئیسە، ئوکلارننڭ بو کامپانییەسننە قارشی چقدی.

حەزر فرانسییە حۇکومەتی ئیکی کوچ ئاراسندا: بر یاقدان ئانی سەویت بلەن باعلانشنی ئۆزەرگە ئەدیب ئوکلار قستقلیلار، ئالار بو یولدا کۆنسایین یاقادان یاقا چارالار کورسەتەلەر. ئیکنچی یاقدان ئەنە شول کوبچلکدەگی بولعان واق بورچ ئییەلەرننڭ فایداسن کوزەتکەن سول - رادیکال هەم سانسیالیسلار ماتبوعاتی سەویت بلەن فرانسییە ئاراسندا سویلەشولەرنی ئالب بارو هەم کیلئشو یاساونی سۇری. فرانسییە حۇکومەتی بو کامپانییە ئچندە بزگە قارشی رەسمی بر چارا کورگەنی یوق ئەلی. شولای دا ئول قارا کامپانییەدەن فایدالانب سویلەشولەر واقتندا تۈرلی کیرتەلەر توتدرب بزدەن یاڭا چیگنرولەر یاساتماقچی بولا، شوکا ترشا.

ئەلبەتتە، بو کامپانییەننڭ بر ئۆچی سەویتلەر ئیلنە قارشی قورالی هۇجوم حەزرلەگەن لوندن سارایلارندا هەم نیفت کاروللەرننڭ کابینیتلەرندە بارب ترلگەنلگندە شوبهە یوق.

فرانسییەدەگی بزگە قارشی کامپانییەننڭ یوزی هەم یوڕەگی ئەنە شولای. بیلگلی، سەویت حۇکومەتی قارا گروهلارننڭ، سوعش دوسلارننڭ بو کورەشلەرننە قاراب ئوزننڭ حاقن ساقلاودا چیگنرولەرگە باراچاق توگل. ریپاکسییەچیلەرننڭ بزنڭ ئیلچبز راکوفسکینی قودرو ئیسمی بلەن بزنڭ بلەن ئیکی ئارادا مۇناسەبەتنی ئۆزدرو تلەکلەری دە بارب چعا ئالماس. چۆنکی بو تلەككە بردەن کاپیتالیس فرانسییەننڭ ئۆز ئچندە قارشی تۇروچلار کوب بولسا، ئیکنچدەن، پرالیتاریات دەولەتننڭ ئۆز تلەگن ئوتکەررلککنە کوچی بار.

ئانڭ ئارتندا کوب میلیونلار چاپرالیتار هەم حزمەت ئییەلەری تورا. ئالار بر س. س. س. ر. دە گنە توگل، بوتن جیر یوزندە هەم شوننڭ ئچندەن فرانسییەدەدە کوب.

سەویت ئشچی - کرەستیەنلەرننڭ دە بزنڭ ئیلگە هۇجوم حەزرلەوچیلەرگە جاوابلاری بر:

- بز سوعشنی تلەمیز، شوننڭ بلەن برگە تنچلق دۇشمانلارننا کیرەك واقتدا قارشلق کورسەترگە حەزر ئیکەنلگبزنی دە ئەیتەبز.

پرافسایوزلار سیزدی تورندا.

تاتارستان پرافسایوزلارننڭ VII نچی سیزدندا کیلگەن [illegible] پرافسایوز ئاکتیفننڭ فیکر ئالئشولارعا قاتناشووننا قاراب، ئانڭ شاقتیعنا کوتەرلگەنن ئەیتب کیتەرگە تۈری کیلە. بو ئاکتیف ئیرئشلگەن ئوکشلارعا، پرافسایوز ئاپاراتلارنداعی، پرید پریەتییە هەم تۈرلی ئویشمالارداعی جیتشسزلکلەرگە دۇرس بەیە بیرە بلە. سیزدنڭ بارئشندا، فیکر ئالئشولارعا قاراعاندا، بزدە ئەلی جیتشسزلکلەر بیك کوب. پرایزۇودستۇانی راتسیانالاشدرو ئشی جیتەرلك دەرەجەدە یاحشی بارا ئالمی. بو یولدا ئورنسز حەرەکەتلەر، پلانسز ئشلەولەردە بولعالی. یاکا فابریك - زاۋودلار ئاچو، حەزردە یەڭەب کیلەتۆرعانلارن تیحنیکە یاعندان یاحشرتو، یاکا ماشینالار کیترتو، پرید پریەتییەلەرنی کیڭەیتو ئشی سولپەن بارا.

فابریك - زاۋودلارننڭ نق کوتەرئلە هەم کیڭەیە ئالماولارننا ئاباروت کاپیتالی هەم چی ماللار جیتشمەوی سەبەب بولا. شوکار کورەدە تاتارستاننڭ پرامیشلننسن کوتەرو ئۆچن کیرەك بولعان چی ماللارنی ئۆزندە جیتشدرو مەسئەلەسن ئالعا قویارعا تۈری کیلەچەك. مۇننڭ ئۆچن ئاول حوجالعن پرامیشلننس بلەن نق بەیلەرگە کیرەك بولاچاق. بیش یللق پرامیشلننس پلانننڭ جیتەرلك دەرەجەدە کیڭ قۇرئلا ئالماوی دا کوبرەك چی مال جیتشمەودەن کیلە. بیش یللق پلان بوینچا، پرامیشلننسنی کیڭەیتو، ئوسدرو ئۆچن 40 میلیون سوم ئاقچا تونتارعا تیپشلگی کورسەتئلە. لەکین ئوزەك بو سومانی نق قسقارترعا قوشا، مۇکار چی مال جیتشمەون سەبەب ئیتب کورسەتە. حەزر ئیندی بیش یللق پلان 28 میلیون سومعا قارانا تۈزئلە. ئەلی مۇننڭدا ئوتەلووی ئیکئلی. شوننلقدان پرامیشلننس ئۆچن کیرەکلی چی مال جیتشدرو ئالدا تورعان بورچلاردان برسی بولرعا تیپش.

پرامیشلننسنی کیڭەیتکەن واقتدا کۇالیفیکاتسییەلی ئشچیلەر جیتشدرو مەسئەلەسی تورا. بزدە کۇالیفیکاتسییەلی ئشچیلەر جیتەرلك توگل. میتال پرامیشلننسی ئۆچن کیرەك بولعان ئشچی کوچلەرن حزمەت بازارندان تابب بولمی. مەنە شول [illegible] لەرندە، کۇالیفیکاتسییە کورسلارن ئاچیشلی ئەهەممییەت بیررگە تۈری کیلەچەك. ئسیزد تاتار ئشچیلەری ئاراسندا کۇالیفیکاتسییەلی کوچلەر ئاز بولعانن، ئالاردان هۇنەرلی کشلەر حەزرلەرگە کیرەك ئیکەنن کورسەتب ئوزدی.

پرید پریەتییە هەم ئوچریژدینییەلەردە حزمەت تەرتیبن بۇزولار داشاقتی کوب. پرایزۇودستۇا کیڭەشمەلەرننڭ چارعان قەرارلارن تۇرمشقا ئوتکەرو ئشندە قایبر حوجالق باشندا ئوتئروچلار سالقنلق کورسەتەلەر. ئالارننڭ مۇندی حەرەکەتلەری ئشچیلەرننڭ بو کیڭەشمەلەرگە بیرگەن ئەهەممییەتلەرن بۇمشاتا. شوکا کورە ئشچیلەر تارافندان کرتلگەن تۈرلی تەقدیملەر تیزلك بلەن تۇرمشقا ئوتکەرئلرگە، تۇرمشقا ئوتکەرووی قیین بولعان تەقدیملەر یاسالماسقا تیپش.

ئشچیلەرننڭ تۇراقلارن یاحشرتو یولندا شاقتی ئوکشلار بار. تۇراق تۇزو ئشننە بایتاق کوچ بیرلگەن هەم بیرئلەچەك.

پرافسایوز ئاپاراتلارن جانلاندرو، کەعەز بلەن حیساب بیرو ئشلەرن کیمیتو، بیوراکراتیزم بلەن کورەش ئالب بارو ئشندەن قەناعەتلەنەرلك ئوکشلار یوق ئەلی. ئۇلکە ئستراحاوای کاسسسی بو یولدا زورعنا ئادملار ئاتلاعان.

ئۇ کە - بلم ئشلەرندە کیلگەندە، حەزر بو ئشکە نق کوڭل بیرئلە. یاکا یوللار ئزلەنئلە. مەدەنی ئشلەرنی جانلاندرو، ئشچیلەرننڭ مەدەنی دەرەجەلەرن کوتەرو یولندا چارالار کورئلە.

ئشچیلەرنی توبەندەن یوعارعا کوتەرو ئشی باریسی بارا. بو مەسئەلەدە یاکا یوللار قوللانو، ئشچیلەرنی کوتەرگەن واقتدا، ئالارننڭ ئش بلەن کوتەرئلولەرننە نق ئەهەممییەت بیرو مەسئەلەسی ئالعا قوئلا.

ئسیزد پرایزۇودستۇانی یاحشرتو، پرید پریەتییەلەرنی کیڭەیتو، یولعا قویو، ئشچیلەرننڭ کۇالیفیکاتسییەلەرن کوتەرو هەم باشقا تۈرلی کوبکنە مەسئەلەلەر تورندا قەرارلار چعاردی.

ن. مانسورف.

ئشچی - حەبەرچیلەر قولاعینا.

14 نچی ئوکتەبردە «قزل تاتارستان»نڭ 2000 نچی نومیری چعا. بو نومیر گەزیتنڭ ئوتکەن واقت ئچندەگی ئوکش هەم جیتشسزلکلەرننە کیلەچەك ئۆچن یوللار سزوعا باعشلانعان مەقالە هەم حەبەرلەر بلەن تولب چعاچاق.

ئشچی - حەبەرچیلەرنڭ حەزردەن ئوك سزعانب ئشکە باشلاولارن، گەزیت هەم ئانی کوتەرئشو تورندا مەقالە، حەبەر، شیعر هەم حیکەیەلەر جیبەرولەرن کوتەبز.

ریداکسییە.

ئیبدەش چیچیرین، سەویت حۇکومەتننڭ ئیبدەش راکوفسکینی فرانسییەدان ئالرعا هیچدە ریزا توگللگن سویلەدی.

سەویت - فرانسییە باعلانشلاری هەم راکوفسکی مەسئەلەسی تورندا ئیبدەش چیچیرین نەرسە سویلی.

(ئیبدەش چیچیرین نڭ «سوئار» ئیسملی فرانسوز گەزیتی حەبەرچیسنە سویلەگەن سوزلەری).

مەسکەو، 6 (تاسس). 5 نچی ئوکتەبردە ئیبدەش چیچیرین، پاریژدا چعا تۆرعان «سوئار» گەزیتننڭ حەبەرچیسی لیازوریك ئەفەندننی قابول ئیتدی هەم ئانڭ تارافندان قویلعان سۇراولارعا جاواب بیردی.

برنچی سۇراو: قایبر فرانسوز گەزیتلەری، سزنڭ راکوفسکینی ئالوعا ریزالق بیرگەنلگنگزنی یازب چعاردلار. شول حەبەر دۇرس می؟

برنچی جاواب: لیازوریك ئەفەندی، سزنڭ مۇراجەعەتنگز، میڭا فرانسییە ماتبوعاتننڭ بر ئۆلۆشی تارافندان تاراتلعان یالعش هەم چیچی یالعان حەبەرلەرنی ئۆزەترگە مۇمکینلك بیرە. برنچدەن، بزنڭ حۇکومەتبز راکوفسکیننڭ ئالنووننا ریزالق بیرمەدی گنە توگل، بەلکی کیرئسنچە هەر واقتدا ئانڭ ئالنوونا قارشی سویلەب کیلدی. ئیکنچدەن، مین ئۆزمدە، شولای ئوق لیتۇینفدە، هیچ بر واقتدا بزنڭ حۇکومەتنڭ راکوفسکینی ئالوعا ریزا بولووی تورندا بر نەرسەدە ئەیتمەدك هەم ئەیتەدە ئالمی ئیدك. ئۆچنچدەن، مین بر واقتدا ئیلچبز راکوفسکیدان ریزاسزلق بلدرگەنم یوق. کیرئسنچە، مین ئانڭ ئشن بیك یوعاری سانیم هەم ئانڭ ئشی بلەن بەیلەنگەن بوتن مەسئەلەلەردە مین ئانڭ بلەن ریزامن. فرانسییە ئیلچسی مینم بلەن سویلەشکەندە، «فرانسییە حۇکومەتی، پالپرید راکوفسکینی سەویت [illegible] چاقرب ئالوون سەویت حۇکومەتننڭ ئوز قولندا قالدرا» دیدی. ئاننارى ئول سوڭعی سویلەشولەردە، «فرانسییە حۇکومەتی، پالپرید راکوفسکینڭ سەویت حۇکومەتننڭ ئوزی تارافندان چاقرب ئالنوون تلی» دیدی، مین‌دە، شولای ئوق بزنڭ حۇکومەتنڭ بوتن چلبنەلەریدە، سەویت حۇکومەتی راکوفسکینڭ ئالنووی ئۆچن هیچبر [illegible] کورمەگەنلگن سویلەدك.

ئیکنچی سۇراو: - [illegible] ئیتب، سز راکوفسکی ئەفەندننڭ پاریژدا ئیلچلك ئشن ئالب بارودا توتقان [illegible] دۇرس تاباسز هەم ئانڭ مۇندان [illegible] فرانسییەدە ئشلەوننە هیچبر توتقارلق [illegible] دیب ئویلیسز.

جەواب: بز راکوفسکینی چاقرب ئالو سۇراون تەقدیم قلوعا [illegible] سەبەب بولعانلعن عۇمومەن ئاڭلی ئالمیبز. ئانڭ هەر ئیکی مەملەکەتنی یاقنلاشترو یولندا ئوکشلی رەوشدە ئشلەوی هەم بورچلار تورنداعی سویلەشولەردە [illegible] ئوکشلارعا ئیرئشوون هیچبر کەمدە [illegible] ئیتە ئالمی. ئیندی راکوفسکینڭ فرانسییە زەدیولینییەسنە قول قویووننا [illegible] ئش مەعنە بیرو ئارقاسندا چقعان ئاڭلا[illegible] اوعا کیلسەك - مینم بو تورندا [illegible] تووندان سوڭ، ئول ئاڭلاشلاولارنڭ [illegible] توی تورندا فرانسییە ئیلچسی ئەربیت ئەفەندی ئارقلی، رەسمی رەوشدە ئیعلان [illegible] تلدی. راکوفسکینی ئالو ئۆچن بوتن [illegible] سەبەبلەر بولو تورندا بزگە هیچدە حەبەر ئیتلگەنی یوق.

ئۆچنچی سۇراو: - [illegible] حەزرگی کوندە راکوفسکیگە قارشی کامپانییە ئالب بارلونڭ ئەهەمییەتی [illegible] نیچك هەم ئانڭ شەویتلە [illegible] فرانسییە [illegible] یاساوی مۇمکین؟

جەواب: - بو مەسئەلەنی توبەندەگنچە فویو ئارقاسندا ئشکە ئایئروچا بوتالچق کرتلدی: سەویت حۇکومەتی ئیلچسن چاقرب ئالو مەسئەلەسن، فرانسییە - سەویت باعلانشلارننڭ بارئشی بلەن باعلیمی، یوقمی؟ دیب قویالار. مەسئەلەنی بو رەوشدە قویو - توبەندەن یالعش. بولای ئویلاوچلارننڭ فیکرنچە، سەویت حۇکومەتی باعلانشلار کیسئلو بلەن قورقتب ئیلچی راکوفسکیننڭ پاریژدا قالوون سۇری: جە بولماسا سەویت حۇکومەتی، س. س. س. ر. بلەن باعلانشلار کیسئلونی سۇراوچی ریپاکسییەنیر ماتبوعاتقا راکوفسکیننڭ ئیکی مەملەکەتنی یاقنلاشترو یولنداعی نق هەم ئوکشلی ئش ئوشاعانلقدانعنا، راکوفسکینی تیزلك بلەن چاقرتب ئالو دیب ئویلیلار. ئەنە راکوفسکیننڭ شولای ئشلەوی ئارقاسندا ماتبوعاتندا سوڭعی کۆنلەردە راکوفسکیگە قارشی بیك قاتی هەم چیت ئیل ئیلچسننە قاراتا قوللانلاووی هیچ مۇمکین بولماعان هۇجوم هەم حورلاولار باشلاندی‌دا.

ئیلچنی چاقرتب ئالو مەسئەلەسی - بیك جیددی سەیاسی مەسئەلە. ئول، ئیلچی، ئۆز حۇکومەتننڭ سەیاسەتن ئۆزدرودا جەوابلی کشی بیت. پالپرید راکوفسکی ئۆزننڭ پاریژداعی ئشندە، سەویت حۇکومەتننڭ سەیاسەتن بیك دۇرس ئۆزدرا. راکوفسکیننڭ ئالنوون سۇراونی، سەویت جەمەعەتچلگی سەویتکە دۇشمانلق حەرەکەتی دیب قارشی ئالمیچی بولدرا ئالمی. حالق ئارا باعلانشلار ئایئراتا کیسکنلەشکەن واقتدا هەم ریپاکسییەچی ماتبوعاتنڭ س. س. س. ر. بلەن باعلانشلار [illegible] عان واقتدا مۇندی ئادم بیگئرەكدە قورقنچلی. بیك ئاچق مەعلوم ئەلبەتتە: باعلانشلار کیسونی تلەك ئیتب قویوچلارننڭ کامپانییەسی بولماسا، راکوفسکی تورندا مەسئەلەدە قوبماس ئیدی.

سول ماتبوعات روسییە زایوم قولندا ئوتوچیلار ئینتریسندان قاراب سویلەشولەرنی دەوام ئیتدررگە چاقرا.

پاریژ، 5 (تاسس). سول بورژووالار ئورگنی «لاپتی ژیروند» (بو گەزیت بوردودا چعا) یازا:

- «بز س. س. س. ر. بلەن باعلانشلارننڭ یاکارتلووی یاعندا تورابز. بز ئورس زایوملارن قولندا ئوتوچی واق بورچ ئییەلەرننڭ ئینتریسلارن کوزەتب، باعلانشلار کیسئلوگە قارشی بارابز. تیك ئوکلارعنا، سەویت ئیلچسننڭ پاریژدا بولووی بالشیۇیزم پراپاگانداسننڭ کیڭەیوونە سەبەب بولا دیگەن بولب، سەویت - فرانسییە باعلانشلارننڭ کیسئلوون سۇریلار. لەکین بو مەسئەلە تیك بزنڭ پالیتیسە هەم سودالاربزنڭعنا ئشنە باعلانعان.»

سول بورژووالار ئورگنی «ئەور»، ریداکسییەگە واق بورچ ئییەلەرندەن کیلگەن حاتلارنی کیترە. ئالار فرانسییەننڭ روسییەدەگی ئینتیریسلارن ساقلاوچی گینیرالنی کەمیسییەننڭ (نولانس کەمیسییەسی) ئشکە قاتناشب، سەویت تەقدیملەرننڭ کیری قاعلوون سۇراونا پراتیس بلدرەلەر. «ئەور» شوشی حاتلارعا تایانب، واق بورچ ئییەلەرننڭ قاراشلارن بلو ئۆچن ئالارننڭ کانگریسن جیو فیکرن، یاکی ئالارننڭ حۇکومەتكە پیتیتسییە بیرولەری فیکرن کوتەرە.

«سوئار» یازا:

- فرانسییە ریپاکسییەچیلەری روسییەنی ئوز کوچلەرنە گنە تایانرعا مەجبور ئیتب هەم سەویت حۇکومەتنی بلەن کامینتیرننی برگە توتاب، س. س. س. ر. گە قارشی دۇشمانلق حەرەکەتی کورسەتەلەر. ئالار باعلانشلارنی کیسەرگە ترئشالار. شولای ئیتب ئالار، روسییەنی حەزرگی دیپلاماتییە باعلانشلاری بارعان چاعندا ئوستنە ئالعان بوتن مەجبورییەتلەرندەن ئازاد ئیتەچەکلەر.

سانسیالیسلار ئورگنی «پوپولەر» دە بلیوم بولای یازا:

- «ئەربیت سەویت حۇکومەتننە ئەدەبلی، لەکین شوننڭ بلەن برگە ئیکی یوزلك بلەن مۇراجەعەت قلدی. بو فرانسییە حۇکومەتننڭ، راکوفسکی کیتوونی سویلەشولەرننڭ ئوکشلی بارووننا شارت ئیتب قویعانلعن کورسەتە. بریان هەم ئەرریو، ئیلچننڭ شەحسی مەسئەلەسندە ئوکلارعا تاشلاما یاسادلار. لەکین ئالار بو ئول بلەن فرانسییە - روسییە باعلانشلارن سوزارعا ئویلاعان بولسالار، بیك یالعشدلار. بریان هەم ئەرریو تارافندان یاسالعان تاشلامالار، ئالارعا قارشی یاقنی هیچ دە قۇرالسزلاندرمادی. بولار ئوزلەرننڭ برنچی کامپانییەلەری ئوکشلی چعو ئارقاسندا ئوتنری قاناتلانب کیتدلەر. راکوفسکی ئورنننا کم گنە ئوترسادا کامپانییە یاکارتلاچاق. چۆنکی بو کامپانییە، فرانسییە حۇکومەتننڭ باعلانشلارنی بوتنلەی کیسوون کوزەتە. ئەمما باعلانشلار کیسئلو، روسییە زایوم قولندا ئوتوچی فرانسوزلار ئۆچن هەلەکەت بولر ئیدی»

ئوکلار ئورگنی «ژورنال دە دیبا» بولای یازا:

- بز سەویتلەر بلەن باعلانش مەسئەلەسندە، ئیك ئازندا قورقاقلق کورسەتەبز. دیب ئویلامیچی مۇمکین توگل. بزنڭ پازیتسییەبز، سەویتلەرننڭ بزدەن کولولەرننە سەبەب بولا. بزنڭ سەویت تارافندان یاسالعان هۇجوملارعا جداب قالوونبز، ئالارننڭ فرانسییەگە قارشی بیك قاتی کامپانییە ئالب بارولارن کوچەیتەگنە. ئەلبەتتە، فرانسییە - روسییە باعلانشلارن چنلاب ئوق توقتاتو، بەحتسزلك بولر ئیدی. لەکین بو مەسئەلەدە ئیك قزعنی شول: بزنی، باعلانشلار کیسئلونی ئوزئبز ئۆچن بەحتسزلك دیب ئویلارعا مەجبور ئیتمەکچی بولالار. ئەلی شوندی فرانسوز گەزیتلەری بار: ئالار ئورس فوندلارن قولدا توتوچیلارنی، «باعلانشلار کیسئلو ئارقاسندا ئوزئگزگە تییش بولعان سومانی ئالا ئالماسز» دیب قورقتالار. ئە سوڭ ئالار سوڭعی ئوچ یل ئچندە کوبمی ئالدلار؟

ئوکلار حۇکومەتنی یومشاقلقدا عەیبلیلەر.

پاریژ، 5 (تاسس). «تان» یازا:

- حەزر سەویتنڭ راکوفسکینی ئیلچی ئیتب قالدرو ئۆچن، فرانسییە - سەویت سویلەشولەرننڭ ئینتیریسلارن کیترب ماتاشووی بیك عەجەب، راکوفسکی سویلەشولەرننڭ ئوکشلی بارووننا قوماچاو یاسی. تاسس حەبەرچسی تارافندان چیچیریننڭ قاراشی تورندا بلدرلگەن حەبەرنی شولایعنا ئاڭلارعا مۇمکین: چیچیرین حەزر ئیندی بورچلار تورندا یاساعان سوڭعی تەقدیملەرننڭ قابول ئیتلووی تورندا حیياللانمی؛ ئول کریدیتلەر ئالوداندا ئۆمت کیسکەن. ئول فرانسییە بلەن دیپلاماتییا باعلانشلاری ئۆزئلوگە ئۆلككی کوزلکدەن قارامی. مەسکەو، سەویت حۇکومەتننڭ ئیعتیبارندا توقناو ئۆچن ئشلەنگەن تەقدیملەر بلەن حیسابلاشرعا تلەمەگەنلکدەن، راکوفسکینڭ ئالنووی مەسئەلەسن ئاچق ئیتب قویارعا کیرەك.

بریان راکوفسکی ئورننا بوتەن ئیلچی بیلگلەنوون سۇری

پاریژ، 5 (تاسس). «گاواس» ئاگینتستۇاسی حەبەر ئیتە:

- ئەربیتنڭ چیچیرین یاکی لیتۇینفکە مۇراجەعەت قلووی مەسئەلەسندە تاسسنڭ حەبەری چعو ئوکاییی بلەن، کیچە بریان ئەربیتکە یاکا ئینسترۇکسییەلەر جیبەردی. بو ئینسترۇکسییە، فرانسییە حۇکومەتنڭ مۇندان سوڭ راکوفسکینی کیرەکلی کشی دیب ساناماعانلعن هەم فرانسییەگە بوتەن ئیلچی بیلگلەنوون کیرەك تابقانلعن س. س. س. ر. وەکیللەرنە بلدررگە قوشا.

چیمبیرلین پاریژعا کیلە.

پاریژ، 6 (تاسس). چیمبیرلین ئوزننڭ یاحتاسندا مارسیلگە کیلدی. حەزر ئول بریاننڭ چاقرووی بوینچا پاریژعا کیلەچەك.

ئانگلییە ئشچیلەر پارتییەسننڭ سیزدی.

تشقی سەیاسەت مەسئەلەسی قارالو.

بلیکپول، 6 (تاسس). ئانگلییە ئشچیلەر پارتییەسننڭ بو کونگی سیزدندا، تشقی سەیاسەت مەسئەلەلەری تورندا باش قارمانڭ ریزەلوتسییەسی قارالا. ریزەلوتسییە ئانگلییەنڭ ئالبانییاداعی سەیاسەتن تەنقید قلا. بو سەیاسەت ئارقاسندا، حەزر ئالبانییا ئیتالییە کانترولی ئاستننا توشدی دیئلە. ریزەلوتسییە ئانگلییەنڭ تشقی سەیاسەتن تنچلق ئۆچن دۇشمان دیب ئاتی.

ئسییزد سەویت - ئانگلییە باعلانشلاری کیسئلو ئۆچن حۇکومەتنی عەیبلی.

بلیکپول، 6 (تاسس) ریزەلوتسییەنڭ ئیکنچی بولگی، س. س. س. ر. بلەن باعلانش مەسئەلەسننە باعشلانعان. ریزەلوتسییە ئارکوسقا «سەبەبسز هەم فایداسز» هۇجوم یاسالوعا هەم ئانگلییە - سەویت باعلانشلاری ئۆزئلودە حۇکومەتکە عەیبلی. شولای ئوق ریزەلوتسییە حۇکومەتنڭ ئانگلییە-روسییە باعلانشلارن کیسووی بلەن، ئانگلییە سەودەسننە زارار کیترروون، حالق ئارا باعلانشلارندا یاکادان تنچسزلق کرتوون، س. س. س. ر. بلەن سوعش یولندا یاکا قورقنچلار تودروون ئەیتب کیتە.

ئەلی هامان «سەویت پراپاگانداسی» تورندا لعردیلار.

ئاننارى ریزەلوتسییە «سەویت پراپاگانداسی بوتن دۇنیادا تارالعان بولسادا، لەکین ئانگلییە حۇکومەتننە باشقا هیچبر حۇکومەتنڭدە س. س. س. ر. بلەن باعلا- [illegible] سییە، ئانگلییە - سەویت باعلانشلارن برنچی ئوکاییلق بولوبلەن ئوك یاکارتونی سۇری. «باعلانشلار، هەر ئیکی یاقنڭ بربرسننڭ ئچکی ئشلەرننە قاتناشماولاری نیگزندە یاکارتلرعا تییش». دیئلە. ریزەلوتسییە ئشچیلەر پارتییەسننڭ پارلامینت فراکسییەسننە، «حۇکومەتنڭ روسییە مەسئەلەسندەگی ئوکشسز سەیاسەتن تۈزەتو یولندا حۇکومەتكە باسم یاسارعا» تەقدیم قلا.

ریزەلوتسییە قارالعان چاعندا، باشقارما ریزەلوتسییەنڭ بر ئوزدان قابول ئیتلووی ئۆچن، «سەویت پراپاگانداسی بوتن دۇنیادا تارالعان بولسادا» دیگەن سوزلەرنی ریزەلوتسییەدەن توشررگە ترشقانلعن ئەیتە.

سول قانات ریزەلوتسییەسی.

سول قانات باشقارما ریزەلوتسییەسننە ئوزەتمە رەوشندە، 5 جیرلی ئویشما هەم میناچیلەر سایوزی تارافندان س. س. س. ر. تورندا کرتلگەن ریزەلوتسییەنی تەقدیم ئیتە. ئاننارى ئوچ جیرلی ئویشما هەم میناچیلەر سایوزی تارافندان سوعش قورقنچی تورندادا ریزەلوتسییە تەقدیم ئیتئلە.

ئانگلییەدە کاپیتالیسلار ۋلاسی بولعاندا - دۇنیانڭ تنچلعی قورقنچ ئاستندا.

برنچی ریزەلوتسییەدە بو سوزلەر بار:

- کەنفیرینسییە، ئانگلییە ئیمپیریالیسلارننڭ بوتن دۇنیا کاپیتالیسلارن سەویتلەر سایوزنا هۇجوم ئیتدررگە ماتاشولارننا ئانگلییە هەم بوتن دۇنیا ئشچیلەرننڭ دیققەتن یونەلدرە. حالبوکی س. س. س. ر. ئشچیلەر ئیدارە باشندا تۇرا تۇرعان برنچی مەملەکەتدر. ئانگلییەدە کاپیتالیسلار حۇکومەتی ۋلاس باشندا قالعان واقتدا، بوتن دۇنیا تنچلعی قورقنچ ئاستندا بولر.

سول قانات تارافندان ئوزەتمە رەوشندە کرتلگەن ئیکنچی ریزەلوتسییەدە بولای ئەیتئلە:

بالدوین حۇکومەتی توشررلرگە تییش.

- عۇمومی تنچلقنی چنلاب تەئمین قلو ئۆچن بالدوین حۇکومەتن ئورنندان توشررگە هەم ئانڭ ئورننا چن [illegible] کەنفیرینسییە، سوعش قورقنچی قالسا ئشچیلەر ئاراسندا عۇمومی زاباستوفکی فایدالاننا بیك تیزلك بلەن کامپانییە باشلاونی باشقارماعا تابشرا، شولای ئوق باشقارماعا، عۇمومی زاباستوفکانی حەزرلەو ئۆچن پرافسایوزلار گینسەویتی بلەن باعلانشقا کررگە قوشا.

ئاننارى سول قانات، س. س. س. ر. گە ئشچیلەر دیلیگاتسییەسی جیبەرو مەسئەلەسندە رەسمی ئویشماسی تارافندان کرتلگەن ئوزەتمەنی دە یاقلی. بوتن بو ریزەلوتسییەلەر بوینچا ئاکلاشولار دەوام ئیتە.

چیت ئیل ئشچیلەرندەن ئوکتەبر بەیرەمنە دیلیگاتسییەلەر.

گیرمانییە ئشچیلەرننڭ سەویت ئشچیلەرننە یازعان ئادریسلەرننە 200.000 قول قویلدی ئیندی.

بیرلین، 6 (تاسس). گیرمانییە ئشچیلەر سینفننڭ سەویتلەر سایوزی ئشچیلەرننە ئوکتەبر ریۇولوتسییەسننڭ 10 یللعی ئوکاییی بلەن تەقدیم ئیتەچەك قۇتلاو ئادریسلارنا 200.000 قول قویلدی ئیندی. 70 ئشچیدەن عیبارەت بولعان دیلیگاتسییە 10 نچی ئوکتەبردە مەسکەوگە کیتە. دیلیگاتسییەننڭ 80 پراسینتی فابزافکوم هەم پرافسایوزلاردا ئشلەوچی سانسیال - دیماکراتلاردان عیبارەت.

شۇیتساریەدەن ئشچیلەر دیلیگاتسییەسی چعب کیتە.

بیرلین، 6 (تاسس). بوگن بازیلدەن مەسکەوگە شۇیتساریە ئشچیلەر دیلیگاتسییەسی چعب کیتە. دیلیگاتسییە 16 کشیدەن عیبارەت. ئالارننڭ بیك کوبسی سانسیال - دیماکراتلار. دیلیگاتسییە کیتەر ئالدندان، بازیلدە ئوزاتو دیمانستراتسییاسی یاسالا.

میکسیکادان دیلیگاتسییە جیبەرئلە.

میکسیکا، 5 (تاسس). میکسیکاداعی تیمر یولچیلار هەم ترانسپرتچیلار سایوزننڭ گینیرالنی سیکریتاری بارری‌یوس، ئوکتەبر ریۇولوتسییەسننڭ 10 یللق بەیرەمنە قاتناشو ئۆچن س. س. س. ر. گە بارا. تامپیکودا نیفت پرامیسلاری ئشچیلەریدە ئیکی وەکیل جیبەرەلەر.

قتای سوعشلاری.

موکدینچیلەر باودینفونی بوشاتالار.

شانحای، 6 (تاسس). نانکین ئاگینتستۇاسننڭ رەسمی حەبەرلەرننە کورە، یەنسیشان عەسکەرلەری حوتو یلعاسن کیچکەنلەر هەم موکدین عەسکەرلەرننڭ ئیکنچی ئابارونا سزئعنداعی چینیتن شەهەرن ئالدلار. موکدینچیلەر تیلدان کیسلب قالودان قورقب، باودینفونی ئاشعچ رەوشدە بوشاتالار. لەکین ئاگینتستۇاننڭ سوزننە کورە، ئەلنگە بو حەبەرنڭ دۇرسلگی راسلانماعان. نانکین حەربی سەویتننڭ حەبەر ئیتووننە کورە، ئشلەر بیك جیددی بولو سەبەبلی چۇانسزولین سوعش ئشلەرننە ئوزی یولباشچلق قلو ئۆچن سوییوئان فرونتننا کیتکەن.

پیکیننڭ بر نیچە کون ئچندە ئالنووی کوتئلە.

شانحای، 5 (تاسس). یاپون ئاگینتستۇاسی توحوننڭ تیانسزین حەبەرچننڭ یازووننا کورە، کالگاننڭ ئالنووی شەهەردە بیك زور پانیکا قوبارعان. تیانسزین سەیاسەتچیلەرننڭ ئوینچا، پیکیننڭ بر نیچە کون ئچندە ئالنوون کوتەرگە کیرەك.

موکدینچیلەر ئابارونا چارالارن کورەلەر.

پیکین، 4 (تاسس). چۇانسیوئەلیان (چۇانسزولیننڭ ئولی)، پیکین - حانکاو تیمر یولی رایوننداعی حەرەکەت قلوچی موکدین عەسکەرلەرننە باش کاماندویشچی ئیتب بیلگلەندی. پیکیندە چۇانسزولین پرسیدەنتلگی ئاستندا حەربی کەنفیرینسییە بولدی. کەنفیرینسییە شاندون عەسکەرلەرننڭ فینییویسەن حەرەکەتننە ئوکایسزلاو ئۆچن لونحای تیمر یولننا هۇجوم ئیتولەرن کیرەکلی تابدی. سونچوئانفانعا، تیانسزین - پوکاو تیمر یولن ساقلاو ئۆچن مەسئولییەت یوکلەندی.

سەويت جۇمهورييەتلەرى سايۇزندا

ئيندۇستريه زايومى.

مەسكەونڭ بۇتن رايونلارندا زايوم تاراتو ،ئوڭشلى بارا.

مەسكەو، 6 (روستا). مەسكەونڭ بۇتن رايونلارندا، ئيندۇستريەلەشدرو زايومن تاراتو كامپانيەسى بيك ،ئوڭشلى بارا. باكماكى ئيسمندەگى زاۋودا ئشچىلەرنڭ 60 پراسينتدان ئارتعراعى زايومعا يازلدى. كرەستيەن يورتندا بيك كوب كشلك ،جيلش ،بولدى. كرەستيەنلەر - خادوكلارنڭ كوب ئولنشى زايومعا يازلدلار. خاموۋنيچسكى رابوندا پريدپرييەتييە هەم ،ئوچرېژدينيەلەرنڭ بۇتن 100 پراسينتى زايومعا يازو ئشنى ،ئوز ئوتادى. قزل ئەرمييەلەر زايوم بلەن بيك قزقسنالار. ئالار ئوتپسكاعا كيتو چيلەر اراسندا ئاگيتاتسييە ئلب بارالار. قزل پريسنە دە برنچى كونلەردە بۇتن زاۋد هەم پريدپرييەتييەلەر زايومعا يازلدلار. يازلعان سوما هەر بر ئشچى باشنا 30-35 ،سوم توشە. ئايلقنا 100-120شەر ،سوم ئشلى تورعان ئشچىلەر، 250 - 300ر سومعا يازلدلار. زاماسكوارىتس رايوندا، سماشكو ئيسمندەگى زاۋودا 280 كشدەن 190 ى 12.000 سومعا يازلدلار؛ ئورتا حساب بلەن هەر بر ئشچىگە 63 ،سوم توشە. «قزل ،دوبالشچك» زاۋدندا ئشچىلەرنڭ 90 پراسينتى، مينال ئسكلادندا 70 پراسينتى زايومعا يازلدلار.

لينينگرادادا زايوم ياخشى تارالا.

لينينگراد، 6 (روستا). زايوم تاراتونڭ برنچى كونلەرندە لينينگرادنڭ ،زور پريدپرييەتييە هەم ،ئوچرېژدينيەلەرندە ئيندوستريه زايومنا كومەكلەشب يازلو 2 000 000 سومدان ئارتب كيتدى. ئاننڭ ئوستنندە ،بولاى يازلولاردان 3 200 000 ،سوم ،جيبلدى.

قزل ئەرمييەدە خزمەت ئيتوچىلەرگە زايومنى جيڭل شارتلار بلەن تاراتو.

مەسكەو، 6 (تاس). ئشچى-كرەستيەن قزل ئەرمييەسندە خزمەت ئيتوچىلەرنڭ زايومعا يازلولارنا مۇمكنلك بيرو ئۆچن، س. س. س. ر. ريۋوابنسەوەتى س. س. س. ر. فينانس خالق كاميسارياتندان 500.000 سوملق زايوم ئابليگاتسييەلەرى ئالرعا قەرار بيردى. بو ئابليگاتسييەلەرگە يازلعان عەسكەريلەر زايومنڭ ئاقچاسن 1927نچى ،يلنڭ نويەبرندەن 1928نچى ،يلنڭ برنچى سينتەبرنە قەدەر 10 ئايعا بولب تولەلەر. نويەبر ۋالونيەسن ئالعاندان ،سوڭ يازلعانلارعا، 1927نچى ،يلنڭ ديكەبرندەن باشلاب 9 ئايعا تولەرگە مۇمكنلك بيرلە. كامانديرلار هەم سەياسى ساستاف، قزل ئەرمييە چەسلەرندە هەم ئوچرېژدينيەلەرندە خزمەت ئيتوچىلەرگە ئيندوستريه زايومننڭ بيك ،زور ئەهەمميەتلى ،بولوون ئاڭلاتورعا هەم زايومعا يازلو تورندا كيڭ كامپانييە ئاچارعا تييشلەر. عەسكەريلەر ئۆچن ئالنعان ئابليگاتسييەلەر 27 نچى ،يلنڭ ديكەبرندە تاراتلب بتەچەك.

بارودين مەسكەودە.

مەسكەو، 6 (تاس). 6نچى ئوكتەبردە بارودين قتايدان مەسكەوگە كيلدى.

ئشچى-كرەستيەن خاتنقزلارى ئسيەزدى ئوگيى بلەن

مەسكەو، 6 (تاس). بۇتن سايوز پرافسايوزلار سەويتننڭ سيكريتارى ئشچى هەم كرەستيەن خاتنقزلارى ئسيەزدى ئوكاينى بلەن تاس خەبەرچيسنە توبەندەگى سوزلەرنى سويلەدى:

- ئسيەزد، مەملەكەت ئالدندا، سەويت حوكومەتنعن بوعارى تيحنيكا نيگزندە ياڭادان تۇزو، بورنچى تورعان واقتدا جيىلا. هەزرگى سەياسى حاللار هەم س. س. س. ر. نڭ دۇنيا كولەمندەگى حالى، بو ،بورچى تاعن دا چيتنلەشدرەلەر. ،بوشارتلار [illegible] ئشچى- كرەستيەنلەر هەم ئشچى- [illegible] خاتنقزلارنڭ ئيك كيك ئاك[illegible] ئنى كورسەتولەرى كيرەك. ئسيەزد ئەنە [illegible] ،شول [illegible] ئيترعا، خاتنقزلار حەرەكەتنە ياڭا دولقن بيرگە تييش.

تۇركستان - سبر تيمر ،يولى قايدان ئوزارعا تييش؟

مەسكەو، 5 (تاس). تۇركستان - سبر تيمر ،يولنا ولشلقلو كەميسسييەسى تيمر ،يولنڭ چوقبر ئاشامى، باكىتو داى ئاشامى ئوزارعا تييشلكن تيكشردى. كەميسسييە تيمر ،يولنڭ چوقبار ئاشا ئوزارعا تييشلكنە قەرار بيردى. ،بوچاعندا تيمر ،يول تيزلەرەك ئشلەنب بتەچەك هەم 14 000 000 ،سوم ئاز اعا ،توشەچەك.

سەويتكە سايلاولار.

مەسكەو، 6 (روستا). بۇتن روسييە ئوزەك باشقارماسى پريزيديومى، 1927-28 نچى يلدا سەويتلەرنڭ ئوزەك باشقارما ئارافندان 1926 نچى ،يل 4 نچى نويابردە چعارلعان ئينستروكسييە بويىنچا سايلاناچاعى تورندا قەرار بيردى.

ريشوەت ئالعان ئۆچن 10 ،يل تۇرمە.

رەزەن، 5 (روستا). مەسكەو گوبيرنا ،سودننڭ كوچمە سيسسييەسى، خالق سوديياسى لبونفنى ريشوەت ئۆچن 10 ،يل تۇرمەگە حۆكم قلدى.

پرافسايوزلار بلەن پريد-پريدتييەلەر ئاراسندا راديو باعلانشى.

لينينگراد. 5 (روستا). حزمەت سارابندا، پرافسايوزلار بلەن، راديوكرتكەن پريدپرييەتييەلەر ئاراسندا راديو باعلانشى ياساو ئۆچن بيك كۆيلى ئاپارات قوينلا. ،بو ئوكتەبر كونلەرندە ئشكە كرشەچەك هەم ئانارى بۇتن بويرقلار، حەبەرلەر، ئينفورماتسييە هەم بوندلەر راديو بويىنچا حەبەر ئيتلەچەك.

ديڭگز ئالمپيياداسى.

سيۋاستوپل، 5 (روستا). ديڭگز ئالمپيياداسى تمام ،بولدى. برنچلكنى باليق ،فلوتى (110 ئاچوك)، ئيكنچى - قارا ديڭگز ،فلوتى (83 ئاچوك)، ئوچنچى ،ئورتنى كاسپى ،فلوتى (39 ئاچوك) ئالدى. باليق ،فلوتنا قمباتلى پريز ،برلدى.

ئاپپازيتسييەنڭ فراكسييە چۇلق چعشلارنا قارشى.

حاركف، 6 (تاس). ئوكراينا حەربى ئوكرۇگنداعى يوعارى دەرەجە سەياسى ساستافنڭ كيڭەشمەسى، ئوكراينا كامپارتييەسى ئوزەك كەميتيتى گينيرالنى سيكريتارى ئيبدەش كاگانوۋيچنڭ ئاپپازيتسييە تورنداعى داكلادن تڭلادى. كيڭەشمە ئوكراينا حەربى ئوكرۇگنداعى پارتييە ئويشماسننڭ ئوزەك كەميتيتكە بر ئاوزدان ياردەم بيرەچەكلكن بلدرە. كيڭەشمە ئاپپازيتسييەنڭ پارتييەسافلارن ،بوزوچى حەرەكەتنە قارشى قەتعى چارالار كورونى ،سورى.

نيژناو گورد، 6 (روستا) نيژناوگورد ،گوبكومننڭ پلينومى ئاپپازيتسييەنڭ فراكسييەچلكنى دەوام ئيتدروون بيك كيسكن رەوشدە عەيبلى. پلينوم يەشرن تيپاگرافييە ئۆچن سەياسى مەسئوليەتنى ئوستنە ئالوچى: سيربيرەكوف، پريئابرەژينسكى هەم ۋارفلار تورندا ئوزەك كەميتيتنڭ كيسكن چارالار كوروون ،سورى.

ئاپپازيتسييە دەن كيتەلەر.

لينينگراد، 6 (روستا). لينينگراد گەزيتلەرندە، ئلككى ئاپپازيتسييەنيرلارنڭ ئاپپازيتسييەدەن كيتولەرى تورندا زەيەولينييەلەر باسلدى. ۋ. ك. پ. (ب.) چلينى «قزل ،پوتيلوف» ئشچىسى لوكاشف، XIV نچى ئسيەزدان ئالب حەزرگە قەدەر ئاپپازيتسييە قاراشلارن دۇرس ديب بلگەنلگن، لاكين ئاپپازيتسييەنڭ ئشلەرن قاراب بارعاندان ،سوڭ، ئانڭ ۋ. ك. پ. (ب.) نى ئيكى پارتييەگە، لينينچى هەم تروتسكيس مينشيويك پارتييەلەرگە ئايررعا تلەون كورگەنلگن ئەيتە. ،ئول ئشچى بولاراق، ئاپپازيتسييە قاراشلارنا قوشلعان بۇتن ئشچى ئيبدەشلەر يالعش قاراشدان قايترعا هەم ۋ. ك. پ. (ب.) بلەن برلكدە ئشلەرگە چاقرا. ئسلوتسكايا ئيسمندەگى فابريكدە ئشلەوچى ،كوزنيتسوف، لينين ئيسمندەگى ماستيرسكويدا ئشلەوچى ئسميرنوف هەم بوتەنلەردە شوندىئوق زەيەولينييەنى ياسادلار.

بز قاپچقدا ياتمى ،شول ،ئول.

كييف، 6 (تاس). كييف ،ئوكروگ سودندا، كييفدەگى شەهەر پرافشكولاسننڭ ئلككى ئينسپيكتورى سيرگ باگارودسكىنڭ ئشى ،بو كونلەردە قاراللاچاق. ،ئول سەويت ولاسى بلەن ئاكتيف رەوشدە كورەشودە عەيبلەنە. باگارودسكىنڭ جينايەتى، كييفدە دينيكين ،كونتر-رازويدكاسننڭ ئارحيفن تيكشرگەن چاقدا كيلب چقدى. ،كونتر-رازويدكا ئارحيفدا، باگارودسكىنڭ، كييفدە حەربى گوسپيتالدا ئافاناسى ليويچينكونڭ قاچب ياتقانلعن بلدرگەن يازۋوى تابلدى (حەزر ليويچينكو كييف ،ئوكروگ باشقارماسننڭ پرسيدەتلى). ،ئول دينيكين ،كونتر-ريوولوتسييەسى كونلەرندە يەشرن ئشلەو ئۆچن كييفدە قالعان بولعان). ئانارى باگارودسكى، كييفدە I نچى ئانلى ديۋيزييون يەچەيكەسننڭ 24 چلينى قاچب ياتقانلعن دا چاقفان.

تاتارستان خاتنقزلار ئسيەزدى

سەويتلەر تۇزلشى تورندا ئيبدەش شەيمەردانف داكلادى.

دورت ،چۇر.

ئسيەزدنڭ 6نچى ئوكتەبردەگى كيچكى ئوترشندا سەويتلەر تۇزلشى تورندا داكلادياساوچى ئيبدەش شەيمەردانف ئەيتە:

- بز سەويتلەرنڭ ئشن دورت چۇرعا بولەبز. برنچى - ،ئويشو هەم كورەش، ئيكنچى - سوعش كاممونيزمى، ئوچنچى - ياڭا ئيقتيسادى سەياسەت باشى، دورتنچى - حوجالقنى ياڭا نيگزدە تۇزو چۇرلارى.

برنچى ،چۇر - سەويتلەرنڭ ئستيحييە رەوشندە، ئوزلەرندەن توولارى. مۇندا بز پامەشچكلارنڭ جيرلەرن، كاپيتاليستلارنڭ فابريك - زاۋودلارن قولعا ئالدق. ئيسكى ۋلاسنى قودق.

ئيكنچى چۇردا سەويتلەر ئيندى ئوۋشدلار. ماسسى بولەشدى. ،زورعەيرەت بلەن كوچ هەم سريدستۋا مابليزاوايت ئيتلدى.

ئوچنچى ،چۇر - ئاقنرلق بلەن ،تنچ ئشكە كوچو ،چۇرى. مۇندا فرونتدان حوجالققا قايتو، ئاقنرلق بلەن ئاپپاراتنى ياڭادان تۇزو، يالى هەم تنچلق باشلانو، تۇزو چۇرنا كرشو كاماندا بيروقالدقلارى بلەن كورەشو ئشلەرى ،بولدى. سەويتلەر ئوزلەرنڭ بورچلارن ئوتەدلەر، مۇنى ئالدا كيتەرلەچەك سانلاردان كوررسز.

ئەلى سەويتلەرنڭ تيرريتورييە ياعندان ئويشلارى بتمەگەن: بزدە ،ۋولس هەم ئاول سەويتلەرن، شولاى ئوق كانتونلارنى ئرلەندرو ،بولدى. بز كوبدەن توگل رايونلاشدرو ئشن ئوتكەردك. حەزر ئالدبزدا ئاول سەويتلەرن ئرلەندرو ئشى تورا. ،بو ئرلەندرولەر ئالداعى يللاردا ،بولر.

سوڭعى يللاردا ئشچى - كرەستيەن ماسساسننڭ ئاكتيفلعى بيك نق كوتەرلدى: بييلعى سەويت سايلاولارى جيىلشندا سايلارعا هەم سايلانرعا حاقى بولعان حالقنڭ 47 پراسينتى، حيساب بيرو جيىلشلارندا 400 مڭدەن ئارتق كشى قاتناشدى.

خاتنقزلار هەم سەويت.

خاتنقزلارنڭ سايلاو جيىلشلارندا قاتناشولارى ناچارراق. مەسەلەن: بييل ئاول سەويتلەرن سايلاوعا ئالار 36 پراسينتقنا قاتناشقانلار. شولاى دا سزنڭ ئاراعزداعى ئاكتيفلق دا ئوسە. مەسەلەن: 24-25نچى يلدا ئاول سەويتلە[illegible] سايلانوچى [illegible] 8 پراسينت بولعان بولسا، سوڭعى [illegible] 17 پراسينت ،بولدى هەم 24-25 نچى يلدا ئاول سەويتلەرن سايلاوعا خاتنقزلارنڭ 12 پراسينتىعنا قاتناشقان ئيدى. لەكين خاتنقزلارنڭ سەويتلەردە جيتەكچلك ئيتولەرى ئاز: تاتارستاندا 2.200 دەن ئارتنعراق ئاول سەويتى ،بولب، شولاردنڭ پرسيدەتللەر ئاراسندا خاتنقزلار بارى 7گنە. ۋولباشقارماعا سايلانعان خاتنقزلار 8 پراسينت بولسادا، خاتنقزلاردان ۋولباشقارما پرسيدەتللەرى بردە يوق.

ئەلبەتتە، مۇنڭ ئابييكتيف سەبەبلەرى بار، ديب ئيبدەش شەيمەردانف ،شول سەبەبلەرنى كورسەتە.

ئاول حوجالعى هەم پراميشلننس.

- تاتارستاندا 1917 نچى يلدا 100 پراسينت ئيگن چەچلگەن بولسا، حەزر 99،9 پراسينت چەچلە، حەزر ئيگلگەن ئيكمەكنى جيىب ئالو 138 پراسينت، سيىرلار 110، ئاتلار 77 پراسينت ئيسەبلەنەلەر.

24 نچى يلدا تاتارستاندا 60 ئاگرانومييە ئوچاسكسى بولعان بولسا، حەزر 117. بزدە ئوزعان ،يل 5 - 6 تراكتور بولعان بولسا، حەزر 70 ئيسەبلەنە، ئوتكەن ،يل ئاول حوجالعى ماشينالاشدروعا 483 مڭ ،سوم ئاقچا توتلعان بولسا، 26-27 نچى يلدا 842 مڭ ،توتلدى.

مۇندان بر نيچە يللار ئلك تاتارستان پراميشلننسى زيان ئيتكەن بولسا، 26-27 نچى حوجالق يلندا 3 ميلليون سومدان ئارتنعراق فايدا بار.

مەعاريف ئشلەرى.

1916 نچى يلدا حەزرگى تاتارستان جيرندە بارلق ئاول مەكتەبلەرنڭ سانى 1200، تاتار مەكتەبلەرنڭ سانى 35 بولعان بولسا، حەزر 2 مڭدەن ئارتق مەكتەب بار، بولارنڭ 1017 سى تاتار مەكتەبلەرى.

ئيبدەش شەيمەردانف داكلادننڭ سوڭعى ئولشندە ئاول سەويتلەرنە كوچب ئەيتە:

- بز ئاول سەويتلەرنە كيڭ پراۋا بيرەبز، لەكين ،شول پراۋالاردان جيتەرلك رەوشدە فايدالانلمى. ئاول سەويتلەرنڭ بارسىدا، سەويتلەردەگى بارلق چلينلەردە ئوزلەرنڭ ئاللارنداعى بورچلارنى جيتەرلك ئاڭلامەيلار، قايبر جيرلەردە كاماندا بيرو ،يولى ئەلىدە بتمەگەن. ئانارى ئشلكى تەنقيد ياساعان كشلەرنى سەويت دۇشمانى، كولاك، ديب حيسابلاولاردا بر ئاز كورنگەلى. ئچو، كرەستيەنلەر بلەن توپاس قلانودا بتب جيتمەگەن. شولايدا ،بو بايتاق كيمندى. سەويتلەرنڭ حيساب هەم كانترول ئشلەرى كوچەيدى، ياحشردى. بز سەويت ئاپپاراتلارنداعى ئەشيەكى قالدقلار بلەن بيك نق كورەش ئالب باررعا هەم ئالارنى بتررگە تييشبز. ،بو ئشدە ئەلبەتتە سزنڭ ،زور ياردەمڭز، ئاكتيفلعڭز كيرەك.

ئانارى بزنڭ ئاوللاردا سەويتلەرگە سايلاعاندا خاتنقزلارنى چامابلەنگنە سايلاو، ئالارنى كوب سايلاسا پرسيدەتللكنى ئوزلەرنە ئالرلار، ديب قاراولار بار. منە ،مۇندى قاراش بولماسقا، خاتنقزلاردا سە[illegible] ئيرلەر شيكللى ئوك [illegible] ئالنرعا تييشلەر.

بزنڭ ئالدبزدا بيك ،زور بورچلار تورا. ئشچى-كرەستيەنلەرنڭ هەم ئشچى-كرەستيەن خاتنقزلارنڭ ئاكتيفلعن، بولشلعن بلەن ،شول بورچلارنى ،ئوڭشلى رەوشدە باشقارربز، دى.

ئسيەزدنڭ 7 نچى ئوكتەبردەگى ئيرتەنگى ئوترشندا ئيبدەش شەيمەردانف داكلادى بويىنچا ئاڭلاشولار ،بولدى هەم ئيبدەش شەيمەردانفنڭ سوڭعى سوزى تڭلاندى.

لينين فابريكندەگى ئشچى خاتنقزلار چاقروسەبەبلى كيچكى ،ئوترش بولمادى. ديليگاتكالار فابريكدەگى كيچكى ئسميناننڭ ئشلەرن قاراب يوردلەر، سوڭندان شوندا كيچكى ئاش ئاشادلار.

ئوكتەبر ئالدى كاليندارى.

8 نچى ئوكتەبر

1917 ،يل.

◆ پيتراگراد سەويتى حۆكومەتنڭ ياڭا ساستاۋى مۇناسەبەتى بلەن چعارعان قەرارندا بولاى دى:

بورژووازييە ۋلاسنا هەم ،كونتر-ريوولوتسييەنڭ كوچلەرنە بز پيتراگراد ئشچىلەرى هەم گارنيزونى هيچ برتورلى ياردەم كورسەتمەيەچەكبز. بز حۆكومەتنڭ ،بو ساستافن ريوولوتسييەچى ديماكراتييە «ئورنعزدان چعزا!» ديب قارشى ئالاچاعنا ئوشانابز هەم ريوولوتسييەچى ديماكراتييەنڭ ياردەمى بلەن سەويتلەرنڭ بۇتن روسييە ئسيەزدى ،چن ريوولوتسييە ۋلاستن تۇزيەچەك».

◆ تيمر ،يول ئشچىلەرنڭ زاباستوفكاسى دەوام ئيتە.

◆ دانباس ئشچىلەرنڭ تالابلارنا قارشى پراميشلننس حوجالارى لاكائوت ئيعلان ئيتدكلەرندەن ،بوئشنى رەتكە سالو ئۆچن جيبەرگەن كشنگە ئيكانومييە كەميتيتى تلەسە نەرسەئشلەرگە ئيحتييار بيردى.

◆ واقتلى حۆكومەت ئوزنڭ كيچكى جيىلشندا بورژووا كيللەرن قاتناشدرب كائاليتسييە حۆكومەتى تۇزدى.

،بو مۇناسەبەت بلەن « رابوچى پوت » گەزيتى منە نەرسە يازا: «مۇندان ئوچ ئاتنا ئلك ئوك ،بوساستاف ئەزرلەنگەن ئيدى، تيك جاينى كيلگەننى كوتب كنە تورا ئيدلەر... 6 كاپيتاليس مينيسترلارى حۆكومەتنڭ ئوزەگى. 10 ساتسياليس مينيستر - بولارى كاپيتاليس مينيسترلارعا ياردەمچلەر. كيرينسكى-كاناۋالف (كاديت سەودە هەم پراميشلننس مينيسترى. كيرينسكيننڭ ئورنباسارى) حۆكومەتى - ،بو بورژووازييە ديكتاتوراسى هەم سوعش حۆكومەتى. ،بو حۆكومەتدە ئيك مەسئول ئورنلار كاديت - كارنيلف كشلەرنڭ قولنا بيرلگەن. منە ،شول كشلەر ئيندى ميلليونلاعان حزمەت ئييەلەرنڭ يازمشن چيشەچەكلەر...» .

تاتار كاممونيسلارى ئونيۋيرسيتيتندە.

،بييل تاتار كاممونيسلارى ئونيۋيرسيتيتنە (ت. ك. ئو.) بارلعى 150 كشى ئالنرعا تييش ،بولب، مۇندان 60 ،ئورن تاتارستان ئچندەگى پارتييە ئويشمالارنا، 90 ،ئورن ۋولگا - كاما ياعنا هەم باشقا ئولكەلەرگە بولنب بيرلگەن ئيدى. كيلوچلەر 158 كشى ،بولب، شولاردان 102 كشى ئالندى. بولارنڭ 50-سى تاتارلار ،بولب، قالعانلارى باشقا ميللەتلەر. ساستافنڭ ئيجتيماعى ياعنا كيلگەندە ئشچىلەر-33، كرەستيەنلەر-31، قالعانلارى حزمەتكەرلەر.

،بييل كيلوچلەر سان ياعندان كوب بولسالاردا سيفات ياعندان قەنەعەتلەنرلك توگل ئيدى. ،مۇنڭ شولاى ئيكەنن ئولكە كەميتيتى دە ئوزنڭ ت.ك.ئو.عا ئوقوچلار قەبول ئيتو تورنداعى قەرارندا كورسەتب ئوتە.

ئولكە كەميتيتى ئوزنڭ قەرارندا ئورنداعى پارتييە ئويشمالارنڭ ت.ك.ئو.عا كرو شارتلارى تييشنچە ئاڭلاتمادقلارى، گەزيتلەرنڭ ،بومەسئەلەنى تييشنچە ياقتماعانلقلارى، ئوقوعا جيبەرلوچلەرنڭ جيبەرگەن واقتدا بلم دەرەجەلەرنە ئيعتيبار ئيتلمەگەنلك كبك كيمچلكلەر كورسەتلب ئوتلە.

رازۋيرسكا بويىنچا ئشچىلەر هەم كرەستيەنلەر هەر قايوسى 50 شەر پراسينت ئالنرعا تييش بولسالاردا، ئشچىلەر حيسابنا حزمەتكەرلەر كيلب قسلدلار.

بزدە ئورنداعى پارتييە ئويشمالارى ئوقرعا بارعا تلەوچى قارتنراق پارتييە چلينلەرن «مزنى ئالماشدررعا كشى يوق» ديب جيبەرميلەر، كوب واقتدا ئورندا ئشكە يومشاق بولعانلارنى، يە ئشسز يورگەنلەرنى جيبەرو ياعن قاريلار، مۇندان سوڭ منە ،بو حاللار بولماسقا تييش.

ئولكە كەميتيتننڭ ت. ك. ،ئو. عا ئوقوچلار جيبەرو مەسئەلەسى تورندا توبەندە كورسەتكەن نەرسەلەرى عايەت ،ئورنلى. ئولكە كەميتيتى ئوزنڭ قەرارندا بولاى دى:

- ت. ك. ،ئو. عا كيلەچەكدە ئوقوچلار ئالونڭ ،ئوڭشلى ،بولوون تەئمين ئيتو مەقسەدى بلەن توبەندەگى چارالارنى كوررگە كيرەك:

ت. ك. ،ئو. عا رازۋيرسكانى ئوتەمەگەن ياكى فارمال ياقدانعنا ئوتەگەن ياكى كەيفسز كشلەر جيبەرگەن رايون هەم كانتون ئويشمالارنا، كاموزلارعا كشلەر قابول ئيتو ئشنە ،بو رەوشدە ئوستدەن قاراونڭ يارامانعانلعن كورسەترگە كيرەك. كيلەچەكدە ت. ك. ،ئو. عا ئالودا ئايرم زەيەۋلينييەلەرنىدە قابول ئيتەرگە كيرەك. لاكين ،بو ئيبدەشلەر ،مۇنى ئوزلەرنڭ پارتييە ئويشمالارى بلەن ئاڭلاشب ئشلەرگە تييشلەر. ئاندان ،سوڭ ت. ك. ،ئو.عا ئالو شارتلارى ماى ئايندان‌دا سوڭعا قالميچا ئورنلارعا جيبەرلرگە، ،بو تورندا گەزيتلەردە يازلرعا تييش. عائيلەلى ئستودينتلارنڭ ماتيريال ياعى ئاور بولعاندان بولارعا ياردەم فوندنا تاتارستان ساۋنار كومننڭ سريدستۋا جيبەرو مەسئەلەسن قوزعاترعا كيرەك ه. ب.

بولاردان باشقا ئوقرعا باراچاق كشلەرگە بيرلەچەك ئايلق ئوتپسكنى بيررگە، ئوقرعا بيلگەلەنگەن ئيبدەشلەر ،بو واقتنى ت. ك. ،ئو. عا حەزرلەنو ئشنە سارف ئيتەرگە تييشلەر.

منە ،بو نەرسەلەرگە بزگە كيلەچەكدە نق ئەهەمميەت بيررگە كيرەك.

ع. قاديرف.

ئافتا - ،يول.

س. س. س. ر. نى ئەيلەنو - دۇنيا ئەيلەنودەن قيين.

مين ئەلى ناركوم بولماسامدا ئافتامابيلگە مۇحەببەتم بيك ،زور.

ئافتامابيلگە ،ئوتترب يورونى هەر كمدە يارانا تورعاندردا مينم مۇگار حاقم باشقالارعا قاراعاندا زورراق. چۇنكى، بەختسزلككە قارشى، ميڭا بييل قازاقستاننڭ 2 گوبيرناسندان، قرعزستان، ئوزبەكستان جۇمهورييەتلەرندەن يورب چعارعا ،تورى كيلدى. 12 مڭ چاقرم جير.

بەختسزلككە قارشى ديم، چۇنكى 50 ئيينڭ لاتارى بيلتنندە ،زور ،ئوتش چققان بەختلى يگت - كازاريننڭ دۇنيانى ئەيلەنب قايتو ئلەگى بلەن سەياحەتكەميندەن ،سوڭ چعب ،يولى 3 ئولش ئارتق بولسادا ئالدا قايتب جيتدى.

ئە مين بيچارا دورت ئاى چيلەندم.

ئەلى ،يولنڭ 2مڭ چاقرمنى ئافتامابيل بلەن يورب شولاى ئوزاق واقت ئوتدى. ئەگەر ئانسىدا ئات بلەن، تەوە بلەن بولسا تاعن بر - ئكى ئاى ئوتەر ئيدى. شونلقدان بولدا ئوتكەن 4 ئاى ئچندە حەزر، مينم ئلك ساعنب ئيسكە توشرە تورعان «قدرلى مينوتلارم» - قازاق دالاسندا ئافتامابيلگە ،ئوتترب يورگەن چاقلار ئيكەنن ئاڭلى تورعانسزدر.

بەلكەدى گنە فەلسەفە.

هيچ بر ئيندوستريەلەشو ميحانيكالەشكەن، ماشينالاشقان ترانسپرتدان باشقا مۇمكين توگل. بزنڭ سەويت ئلندە تيمر يوللار چلتەرى بيك سيرەك بولعانعا كورە ماشينا ترانسپرتننڭ ئيك ئەهەمميەتلى ،تورى - ئافتامابيل ،بولب قالا. ،بو «فرونتدا» ئشلەبز نى حالدە ،سۇڭ؟

«بۇتن دۇنيا حەللەرندەن» باشلىق. ئەزرەك تاريخىدا ،بولر شوندا.

سوعشقا چاقلى بۇتن دۇنيادا $2\frac{1}{2}$ ميلليون ئافتامابيل بولعان. كوبرەگى ئاميريكدا، ئەلبەتتە. ،ئول چاقدا حەزرگى س. س. س. ر. ئوزنڭ 16 مڭ ئافتامابيلى بلەن باشقالاردان بيك ئارتق قالشميچى 4 نچى ئورندا تورعان.

سوعش واقتندا ئافتامابيل ئشلەو حيسابسز ئالعا كيتە. بيگرەكدە سوعشنڭ ئاحرنا تابا. ئافتامابيلنڭ (كۆچلى يوك ئافتامابيلنڭ) سوعش ئۆچن فايدالى بولوى كون كبك ئاچق مەعلوم بولعاچ. ئەگەردە سايوزنيكلار تيز واقت ئچندە كيرەكلى ئورنعا سالداتلارنى ئافتامابيل بلەن كوبلەب كيترمەگەن بولسالار سايوزنيكلارنى جيڭوگە، گيرمانييەنى ۋيرسال حورلعنا ئيلتكەن مارنا سوعشى ئيكنچى تورلەرەك بتكەن ،بولر ئيدى.

27 نچى يلدا دۇنيادا ئافتامابيللەرنڭ سانى $27\frac{1}{2}$ ميلليونعا جيتە. حەزر ئيندى ئافتامابيل ئارتدرو ياوروپادا ئاميريكاعا قاراعاندا تيزرەك بارا. ياوروپا ئيللەرى ئلكەگى ئارتدا قالولارنڭ قازان قابتاررعا ئاشعالار. شونلقدان ياوروپا ئيللەرندە سۇڭنڭ بازارى بۇتنلەى ئوشدى.

بزدە ،سۇڭ؟

حەزرگى كوندە س. س. س. ر. دە 18مڭ ئافتامابيل بار. ئانڭدا 6 مڭى ئيڭۋاليد. بز ئافتامابيل سانى ياعندان 100 مڭ ماشينالى هيندستاندا، قتايداندا، هەتتا ئوزنڭ رومينييەدەندە ئارتدا.

ئافتامابيلنڭ چيتدەن كيلگەنلەرى ئيڭۋاليدلار ئورنن ئالماشقا يوررلك ساندا‌عنا.

سەويت زاۋودلارندا ئافتامابيل ئشلەنە باشلانعاندان بيرلى (4 ،يل چاماسى واقت ئچندە) بارسى 653 ئافتامابيل ئشلەنگەن. سەويت زاۋودندا ئشلەنگەن ئافتامابيللەر ئەجەل داروونا ئوتارلققنا بيك قەدرلى، بيك ئاز.

ئاميريكانڭ پراميشلننسندا ئافتامابيل ياساو ئشى ئيك ،زور، ئيك كوب پرادوكسييە بيرە تورعان تارماق. ياوروپادا حەزر شوڭار يۇز توتقان. ئە بزنڭ حوجالق ئۆچن 5 يللق پلان تۇزگەن ئيبدەشلەر نيچەكدر ئافتامابيلنى ئيسدەن چعارعانلار.

مۇندا بزنڭ ئۆچن بيك ،زور قورقنچ بار. ئەگەر سوعش ،بولا قالسا بز دۇشماننڭ يۇز مڭلەر، ميلليونلار بلەن سانالا تورعان ئافتامابيللەرنە نەرسە بلەن قارشى ،تورربز؟ هاوا فلوتىدا ئارتق ياردەم ئيتە ئالماس. چۇنكى هەرحەلدە سوعشنڭ ئيك كيسكن، قەتعى ماميتلارى قورى جيردە بولاچاق بيت. شونلقدان بز - ئافتامابيل دوسلارى - ياقنداعى 5 ،يل ئچندە ئافتامابيل ياساو ئشن ،زور كولەمدە قويارعا، ئانى ئارزانلى ئيتب چعارعا كيرەك ديبز. يلنا كيمندە 100 مڭ ئافتامابيل ياسى تورعان ،زور زاۋودلبز بولرعا تييش.

،بو - جيڭلچە ئولاو توگل. ئافتامابيل، ئوينچق، زينەت ،ئول، ديب قاراو يارامى. بارا تورعان ،يولبز - ئيليكتريفيكاتسييەگە تابا. لاكين چرادان كيسەك ئيليكترگە سيكررو قيين. بولعان شيكللى ئچكى يانولى ماتورنىدا چيتدە قالدررب قنا ئوتەرگە ،تورى كيلمى. ،ئول - ،يول ئوستندە ئايراپلان ماتورلارن ياحشى ئيتب، كوبلەب، ئارزان ئيتب ئشلەو، ئافتامابيل ماتورن كوبلەب ئشلەوگە بيك نق بەيلەنگەن.

جيڭل (ليگكاواى) ئافتامابيلدە «زينەت، ،بورژووى ئەيبەرسى» توگل. دۇنيادا ئافتامابيلنڭ ئيك كوبى ،شول - جيڭللى. لاكين ئاندان فايدالانوچلارنڭ كوبچەلگى - هەر حالدە بورژوالار توگل. ئافتامابيلنڭ ئيك كوب جيرى - ئاميريكدا باتراكلار ئش ئزلەب ئاولدان ئاولعا ئوز ئافتامابيللەرندە ،ئوتترب يورلەر (ئيبدەش سولنانبەك، ئيشتنەسكمى؟)

بزدەدە ئاميريكانداعى شيكللى كوبلەب ئشلەگەندە ئافتامابيل ئانداعى شيكللى ئارزان (60 - 100 ،سوم)، هەر برئشچى، هەر بر كرەستيەن ئالرلق بولاچاق. ئەلبەتتە، ئيك كولەمدە بورچقا بيرو، 5 - 6 كشلك كاللەكتيفلارعا، كاپيراتيفلارعا، ،يورت شيركەتلەرنە زورراق ئلگوت بلەن بيرو كيرەك بولاچاق.

مۇمكينمى ،بو؟

ئيك ئلك بر تەقديم - ئوكتەبرنڭ 10 يللعى حۆرمەتنە، «،بولمى، مۇمكين توگل» ديگەن سوزلەرنى بۇتن لۇعەتلەردەن، ،سزب تاشلارعا، ،ئول سوزلەرنى نيبارعا كيرەك. بولار - بزگە يات سوزلەر.

ريوولوتسييە بيك كوب مۇمكين توگللەرنى مۇمكين ئيتدى. ئلك باكوميسيالبرلارنڭ كەسىن قالنايتر ئۆچن گنە، بيك وەحشى، بورنعى يوللار بلەن چعارلا تورعان كافكاز نيفتى بالشيويك كاسسيور پيربيرفسكىلار قول ئاستندا ياحشى تەربييە ئالب ،چن كولتورا، يوعارى تيحنيكا بلەن، قوشلعان جيرگە، قوشلعان تيزلكدە ئاعا باشلادى. حەزر بزنڭ نيفتى پراميسلالارى تيحنيكى ياعندان بيك كوبلەرگە ئورنەك بولرلق. نيفتى چعارودا دۇنيادا برنچى ،بولب ئاميريكى تورسا ئارتندان ئيكنچى ،بولب بز كيلب باسار كونلەر بيك ياقن.

ئلكدە روسييەنڭ ئوشندە كرمەگەن كۆچلى هاوا ،فلوتن، راديو، ئيليكتر ئستانسالارى چلتەرن بالشيويكلەر بارلققا كيتردلەر توگلمى؟

شولاى بولعاچ مۇمكين.

تيك بر شارت بار.

- بۇتن حزمەت ئييەلەرنڭ شوكاربارلەمى، شوكار ئاكتيف قاتناشى كيرەك.

بزدەگى بيك كوب تورلى ئيركلى جەمعييەتلەر (ئاسا - ئاۋيياحيم، راديو، بتسن نادانلق...) حزمەت ئييەلەرنڭ جەماعەتچلك ئينيرگييەسن برجيرگە توپلاب ئورتاق ئشبزنڭ بر تارماعنا يونەلدرەلەر.

ئيلنى ئيندوستريەلەشدرو ئشندەدە جەماعەت ياردەمى كيرەك. ،شول ياردەم بو ياقدان زايوم، ساقلق كاسسى كنەگەسى بلەن بولسا، ئيكنچى ياقدان،

- ئافتامابيللەشو جەمعييەتى.

«كوپرەنڭ تاقتايى»

تيمر ،يول بلەنگنە ئش بتمى. ئاتكار كيتەرە تورعان يوللاردا كيرەك. ،شونسز تيمر ،يولنڭ فايداسى يوق.

- يوللاربز ئافتامابيل يوررلك كنە ،شول، ديەرلەر.

يوللار ماقتارلق توگل. ئورتا ئازييەدە قرعزستاننڭ پايتەختى - ،فرونزدەن قازاقستاننڭ كيلەچەكدەگى پايتەختى - ئالما-ئاتاعا ئافتامابيل بلەن باردق، ،زور ،يول، تراكتى، شاسى ديگەنلەرى ئەلى. ئافتامابيلگە بالتا، كورەك، ،لوم، باو، تاقتالار توەيەگەننى كورگەچ ئابتراب قالعان ئيدم. يولدا قايبر جيرلەردە ئوزبز كوپر ياساب چعارعا، تيرەن چوقرلارنى كورەك بلەن رەتلەرگە ،تورى كيلگەچ ئاڭلادم.

قرعزستاندا بر حيكمەتلى كوپر بار. كوپر توگل، ئالارچا «كوپرە». ،بو «كوپرە» نڭ بر باشندا تاقتا («تاقتاى») جەيلگەن، ئيكنچى باشندا يوق. يوك بلەن كرەسكدە تاقتاسز جيرگە جيتكەچ ئارتدان ئالب ئالعا جەيەسڭ...

،يول تۇزو، تۇزەتو ئشلەرنبز حوجالقنڭ ئيك ئوگى قالعان تارماقلارى، مۇندا سوعشقا چاقلى ئولچەولەر بلەن چاعشدررلقدا توگل. ،يول بايلعن يلدان ،يل ئاشى بارابز. تۇزەتكەننبز بيك ئاز. ئاندادا ،ئول برەر ئوكاعا قولندا بولسا « ،يولنى تۇزەتەبز» ديب 3 - 4 ئاى ،بوزب ياتقرالار.

يوللارنى بيك نق، كوب تۇزەترگە كيرەك، لەكين مۇندان باشدا ،يول تۇزەتب، ئاندان سوڭعنا ئافتامابيل ياسارعا كيرەك ديگەن نەتيجە چعاررعا يارامى. ئافتامابيل بولسا ،يولنڭ «ئوزىدە تۇزەلگەنن» (يەعنى ئانى تۇزەتو بلەن حۆكومەت ياكى كامموحوزلارعنا توگل، بەلكى هەربر ئاول، هەربر ئايرم كشىدە قزقسنعانلعن) ئاميريكى ميسالى بيك ياحشى كورسەتە. شونلقدان ،يول تۇزەتو بلەن ئافتامابيل ياساو ئيكەنسى برگە باررعا تييشلەر.

بز - قازاقستاندان، ئوزبەكستاندان ئارتدا.

ياڭا تۇزلب كيلە تورعان «ئافتامابيلزمگە هەم ،يول ياحشرتوعا ياردەم جەمعييەتى» (ئافتادور - ئافتا ،يول) ئاننڭ ،لوزنگسى، - «هەربر سيمييە ئافتامابيللى بولرعا تييش».

جەمعييەت برنچى كونلەرندەنوك ئشچىلەر، كرەستيەنلەر تارافندان سەويت جەماعەتچلكى تارافندان ياحشى قارشى ئالندى. ئەعزا ،بولب كرو شارتلارىدا بيك جيڭل، هەر كم كررلك. حەزر ،ئول يلنا 10 مڭ ماشينا ئشلى تورعان زاۋود هەم ،زور ئافتامابيل ئستانسيسى - ئافتادروم سالدرتو حەزرلكلەرن كورە.

شوشى كونلەردە قازاندا «ئافتا ،يول» ئوزئلەچەك. تاتارستان ئۆچن ،مۇنڭ ئەهەمميەتى بيگرەكدە ،زور. بردەن بزدە ئافتامابيل، ئافتابوس يورشلەرى باشقا جيردەگەندەن بيك كوب ئارتدا. قازاق دالاسندا، ئوزبەك قشلاقلارندا ئافتابوس يورب تورسا، بزنڭ ئاوللاردا ،ئول يوق.

دۇرس، قازاق دالاسندا ئافتابوس ياڭا نەرسە، ئاكار،

- ئەستەعفيرولا، شايتان - ئاربا، ديب قاريلار.

ئە ئوزبەك قشلاعندا ئييەلەنگەنلەر، «ئافتابز» ديب كنە سويب ئندەشەلەر. ئاولدان تاشكەنتكە بارعاندا، قايتقاندا يورگەنلەرى ،شول.

بزگەدە ،شول يولدان باررعا كيرەك.

- يوللاربزعا كيلسەك، تاعى ،شول - تگرمەن تارتدرعاندا، كولتە كرتكەندە ،سنب قالعان كوچەرلەر «ئافتا ،يول» تيزرەك ،بولسن ئيدى، ديب دوعا قللار.

ئات بورژويلارعا ،بولسن.

بزگە ئافتامابيل بولسادا يارى تاعى 10 يلدان هەر بر ئشچى، هەر بر كرەستيەن سيمييەسننڭ ئوز ئافتامابيللى ،بولر. كاممونيسنى، ئانڭ ئۆچن كانترول كەميسسييەگە چاقررو بولماس. ئە ئيندى ئات - ئاربا «زينەت، بورژووا فەرسەسى» ،بولب قالر. چۇنكى ئات - ئاربانڭ ئافتامابيلدەن قيمباتقا توشكەنلگى (ئەلبەتتە، كوبلەب ئشلەنگەن ئارزانلى ماشينادان) حيساب بلگەن كشگە ئاچق.

،شولاى ،بولر.

بارى تيك ئيندوستريەلەشدرونڭ شوشى تارماعندا سزعانب ئشلەرگە گنە.

س. فەيزوللين.

سەویت - سەودە حزمەتکەرلەری سایوزینڭ ئۆلکە ئسیزدی.

7 نچی ئوکتەبردە ئشچیلەرنڭ ئوزەك کاپیراتیفی کلوبندا سەویت، سەودە ئشچیلەرینڭ ئۆلکە ئسیزدی ئاچلدی. ئسیزدعا بارلغی 75 دیلیگات کیلدی. کانتونلاردان 45 کشی.

کۆن تەرتیبن راسلاعاندان هەم 9 کشیلك پریزیدیوم سایلاعاندان ،سوڭ، ئسیزد، سایوزنڭ ئللق ئشی توروندا ئیسەبن تڭلادی.

سایوز بر ،یل بویننا نەرسە ئشلەگەن؟

ئیدارە تارافندان نیندی توب بورچلار تۆرمشقا ئاشرلدی ،سوڭ؟ منە ئالار شوندان عیبارەت: کوبچلك ئاراسندا ئشلەونی کوچەیتو، سایوز ئورگنلارینڭ ئشلەرن جانلاندرو، سایوز دیماکراتییەسی پرینسیپلەرن تۆرمشقا قویو، ئاقچا مەسئەلەلەرن جایعا سالو، سەودە ئاپاراتن راتسیانالاشدرو، کانتون ئۆیشمالاری ئشلەرن جانلاندرو هەم مەدەنی ئشلەرنی کوتەرو.

یللق ئیسەبکە قاراعاندا، ،بو سوڭعی یلدا سایوز ئەعزالارینڭ ئارتا توشکەنی کورنە. ئوزعان ،یل سایوزدا 10.231 ئەعزا بولسا، ،بو ،یل 15.148 گە جیتکەن، شول-ئوق واقتدا ئشسزلەرنڭ سانی‌دا شاقتی ئارتقان.

سایوزنڭ تاتارستان بولگنە بارلغی 282 پرافسایوز ئۆیشماسی قاری. بولاردا ئشلی تورعان سایلانعان ئشچیلەرنڭ سانی 148 گە جیتدی. سایوز ئشلەرندە پارتییەسزلەرنڭ قاتناشووی 74 پراسینتدان 83 پراسینتقا جیتدی. ،شونڭ بلەن برگە سایوزدا تاتارلارنڭ قاتناشووی 22 پراسینتدان 21 پراسینتقا توشدی.

کوبچلك ئاراسندا ئشلەوگە کیلگەندە، سایوز قازان شەهەرینڭ تؤرلی توبەگندە 7 تولای کەنفیرینسییە ،ئوزدردی. ئیدارە ئیکی تابقر شەهەر کاللیکتیفلارندا ئوزینڭ ئیسەب داکلادن قویدی. ئورنلاردا جیینلشلار رەسمی رەوشدەگنە ئوزالار.

پراف-کوملار 227 ئوقوچنی برلەشدرەلەر. ،حوسوسی پریدپرییەتییەلەردە ئشلەوچیلەرنی قاراو ئشی یاحشی‌ئوق رەتلەندی.

سایوزدا تاتارلاردان بارلغی 3.996 ئەعزا بار. ئوزعان ،یل ئالار، مؤگارقاراعاندا، 126 کشی کیم ئیدی. شەهەردە تاتارلار ئاراسندا ئشسزلەرنڭ سانی ئارتدی، ئە کانتونلاردا ئیسە کیمی تؤشدی.

ئاولدا ئش یؤمشاق بارعان.

یەشلەر ئاراسندا بر کەنفیرینسییە ،ئوزدرلب، ئاندا یەشلەر ئاراسندا ئشلەنگەن ئشلەرنڭ یومعاعی توروندا مەسئەلە قویلدی هەم کیلەچەکدە نەرسە ئشلەنەچەگی کورسەتلدی. سایوزدا یەشلەر 1.617 کشی ئیسەبلەنە، شولاردان 797 سی تاتارلار.

سەودە حزمەتکەرلەری ئاراسندا تؤرلی مەسئەلەلەر توروندا 2 کەنفیرینسییە ،ئوزدرلدی. ئینژینیر - تیحنیکلار ئاراسندا ئش پلان بوینچا ئالب بارلمی.

414 کومەك ،دوگنۆر بوینچا 8740 کشی ئشلی. ئالارنڭ حزمەت حاقی بریلدا 58 سومدان 61 سومعا کوتەرلدی.

،یل بویننا بارلغی 60 کانفلیکت چعب، شولاردان 43 پراسینتی ئشچیلەر فایداسننا چیشلدی.

،بو ،یل کورورتلارعا 790 کشی جیبەرلدی. ئیقتیسادی مەسئەلەلەر توروندا کەمیسییەلەردە 55 کیڭەشمە ،ئوزدرلدی. ،بو توروندا ئشلەولەر ئارقاسندا 30.272 ،سوم ئاقچا یانعا قالدی.

ئەعزالاردان 3.530 کشی کاپیراتیفلاشدرلدی. تۇراق کاپیراتیسییەسندە بارلغی 2.376 کشی تؤرا. بوعاری ئورنلارعا 54 ئشچی کوتەرلدی.

،کلوب ئشلەری توروندا داکلادچی شەهەردە ئوزەك ،کلوب سالنووی هەم چیستایدا بر ،کلوب ،ئؤیشدرلووی توروندا ئەیتب کیتدی. ئاندان ئاری، تؤرلی ئورنلاردا قزل پؤچماقلار ئؤیشدرلعانلار. سایوز ئەعزالاری تارافندان کیتاب بلەن قزقسننو یاحشی ئوق ئوسە بارا، لەکین پرافسایوز کورسلارننا یورو بیك ئاز، بارلغی 8 پراسینت چاماسی کشی یوری.

«یەش‌ن».

ئستراواحایعاکرگەنلەر ئاراسندا ئاورولق.

ئۆلکە ئستراحاوای کاسسەسی قازانداعی 18 پرامیشلننس پریدپرییەتییەسندە ئشلەوچیلەرنڭ ئاورولقلارن تیکشرب چقدی. ئاورولق سەبەبلی بر ،یل ئچندە 14 مڭ 65 تابقر ئشکە کیلمی قالو بولعان. ئشدەن قالو ئیرلەرگە 10 مڭ 204 تابقر، حاتنقزلارعا - 3.861 تابقر ،توری کیلە. حاتنقزلاردان ئاوروچلار کوبرەك. ئاورولقنڭ سانی، پرایزوودستواعا قاراب، تؤرلچە ،توری کیلە.

میتالچلار ئاراسندا 100 کشیگە یللنا 157 تابقر، توقو - ئرلەو ئشندە - 131، جؤن فابریکندە - 173، پییالا پرایزوودستواسندا - 247، سرا قاینانو ئشندە - 80، کون ئاياق کیملەری ئشندە - 133، حیمییە پرامیشلننسندە - 133، ئیلیکتریك ئشندە - 67، تراموای ئشندە - 128، ئاشاعاچلق ئشندە 58 تابقر ئاورولق ،توری کیلگەن.

،بو سانلاردان ئاورولقنڭ ئیك کوبی پییالا ئشندە، ئیك ئازی مانباعا ئشندە ،بولب کورنە. ئاورولقنڭ ئوزافقا ،سوزلووی یاعندان قاراعاندا، پییالا ئشندە‌گیلەر ئیك ئاور حەلدە، ئە مانباعا ئشچیلەری ئیك جیڭل حەلدە تؤرالار. ئاورو سەبەبلی حزمەتکە کیلمی قالولارنڭ سانی هەم ئوزاقاسوزلووی پرایزوودستوانڭ قویلشننا قاراب‌دا ئوزگەرە.

ن. گ.

ئشکر حەبلەر!

ئوکتەبرنڭ ،ئون یللغننا ئوزڭزنڭ تیرەدە نیندی حەزرلکلەر بارا، حەزرلك ئشننە کیك کوبچلك نیچك تارتلا. ،شول توروندا یازڭز!

تاتارستان ئاوللارندا

ئورنەك بولرلق یاحشی ئش.

بوگلمە کانتونی، ئەلمەت ژولسندا 3 نچی کرەستییەن زایومی یاحشی تاراتلدی. ،مؤنڭ یاحشی تارالووننا بیگرەك دە ئورنداعی حزمەتکەرلەرنڭ هەم ئوقتوچلارنڭ نق قاتناشولاری سەبەب ،بولدی.

ژولسداعی بارلق ئوقتوچلار، تولای جییلشلارندا زایوم توروندا داکلاد تڭلاو بلەن بر ئاوزدان هەر ئوقتوچقا برەر زایوم ئالرعا قەرار چعاردلار، شوندا ئوق ،بورچ شیرکەتی «برك»دەن بارب 195 سوملق زایوم سانب ئالب قویدلار. شولای ئوق ژولباشقارمادا ئشلەوچی ئیدەشلەردە هەر قایسسنا برەر زایوم ئالدلار.

ژولسداعی ئشچلەر کرەستییەنلەرگە زایومنڭ ئەهەممییەتن ئاڭلاتو ئوچن هەر ئاولعا چعب داکلادلار یاساب یؤردلەر. ئاوللارداعی جییلشلار بیك یاحشی ،ئوزدی، کرەستییەنلەر بارلق ئاقچالارن جیناب زایوم ئالا باشلادلار. ،شونڭ نەتیجەسندە «برك» کەقایتقان 350 سوملق زایوم حالققا ساتارعا جیتمی قالدی. زایوم بتکەچ کرەستییەنلەر ئاقچالارن زاداتکعا کرتب، شیرکەت ئیدارەسندەن ئالار ئوچن زایوم ئالب قویولارن ئوتندلەر.

ئەگەر حەزر ژولس ئشچلەری «ئیندوستریالەشدرو زایومن» تاراتوداعی شولای ئشلەسەلەر بیك ،زور ئش ئشلەگەن بولرلار.

فەرت عەینتدینف.

تاتار تلن ئشکە ئاشروداعی جیتشسزلکلەر.

تاتار تلننە سالقن قاراش.

بز بوگلمە کانتوننداڭ جیبەرلگەن کورسانتلار، تاتار تلن ئشکە ئاشرو ئوزەك کورسلارندا 1926/27 نچی یلدا حەزرلك بولنگندە ئوقدق. بوگلمە کانتونی تاتار تلن ئشکە ئاشرو کەمیسییەسننە 12 کورسانت جیبەرسەدە، کەمیسییە باری بر کشنیگنە ئشکە بیلگلەدی. قالعانلارندان فایدالانمی. کورسانتلارنی کورسقا جیبەرو کەمیسییە ئوستندە بولسادا، بر تیینلك یاردەم کورسەتب جیبەرو چاراسن کورمەدی. کورسانتلار «نی ئشلیسك. بارمی قالیقمننی» دیگەچ «تلەسەگز نیشلەگز» گنەدی. کورسانتلار کیمیلەرن ساتب بولسادا کورسقا کیلدلەر. ئالابوعا، مامادش کانتونلاری کورسانتلارنی 100 پراسینت تەئمین ئیتب فایدالانا بلگەنلەر. بوگلمە کانتونی نی ئوچندر ،بو مەسئەلەگە ئارتق سالقن قاری.

کورسانتلار.

تاتارلارعا قرن قارالماسن.

تەتش شەهەرندە بر بالالار باقچاسی بار. ،بو باقچادا تاتار - ،ئورس قاتناش بالالار تەربییەلەنەلەر. مؤرەببییەلەردەن برسی تاتار، برسی ،ئورس حاتنی. تاتار مؤرەببییەسی یوکلی ،بولو سەبەبلی ،ئونپسکی ئالعان.

مین باقچادا بولعان چاقدا ،ئورس بالالاری کوب کیلگەن، تاتارلار باری 5 کنە ئیدی، تاتار بالالاری نیك ئاز دیگەچ - چیرشیسؤا: «تاتارلار کیلمیلەر بیت» ،دی. میگا شونداعی حزمەتچی تاتار حاتننی بلەن سؤیلەشرگە ،توری کیلدی. ،ئول ئەیتە: «فائیزە ئاپالاری ئوتپوسکنعا کیتكەندەن بیرلی بالالار باقچادن بیزب بتەدلەر». تاتار بالالاری ئازعنە شاولاسالاردا چیرشیسؤا: «ئەیدە، بار قایتغزا» دیب ئالارنی قووب جیبەرەدی. 1 نچی سینتەبردە بر باتراك بالاسی یالعش کیتاب یرتقان. چیرشیسؤا ،شونڭ ئوچن بارلق تاتار بالالارن قووب چعارعان‌دا، ،ئورس بالالارن ئالب قالب، باقچادا ئوسدرگەن پامیدور بلەن بەرەنگنی پشرب ئاشاتقان. تاتار بالالاری ئوزلەرننە قرن قاراعاننی بلەلەر. «مارجا تەتە ئاچولانا، کیرەکمی، بارمیبز» دیلەر.

یەش بالالارنی تەربییەلەگەندە تیگزلك، یاعملنلق بولرعا تیيش.

بالالار ئاتاسی.

مؤستافین ساماگونچلار تؤتارعا کیلب ساماگونلادی‌دا، حەرەب ،بولدی.

چاللی کانتونی، سارمان ،ژولمیلیتسییە باشلغی مؤستافین برەونڭ یەشرن رەوشدە کورسەتووی بوینچا ئیسکی کەشر ئاولننا ساماگون بلەن ساتو ئیتوچلەرنی ،توتو ئوچن بارعان ئیدی. ئانڭ ئارت سابعن ئوقتب جیبەردلەر.

مؤستافین ئاولعا کیلب تؤشو بلەن بارلغی 14 ساماگونچنڭ 9 ن ،توتب، ئالارنڭ ئوستندەن پراتاکول یازادا، شوندان ،سوڭ بوتن دونیاسن ،ئونتب ئچە باشلی. ،ئول ئاندا تەمام ئیسرب حالق ئالدندا تەرتیبسزلەنە هەم حالقنی ئاریستاوایت ئیتەرگە جیکترنە باشلی: «مین ناچالنیك، بارڭزنی ئاریستاوایت ئیتسەم‌دە، ئاتسام‌دا کوچ مینم قولدا»، دیب یانداعی میلیتسییەنیر یانفقا جییلشداعی حالقنی ئاریستاوایت ئیتەرگە پریکاز بیرە هەم ناگانن چعارب حالقنی قورقتا باشلی، ئاول حالقلاری ئانڭ ،مؤندی ئشنە بیك ئیسلەری کیتمی، قولنداعی ناگانن ئالالاردا، یاحشی‌عنا قنیاب باشلارن یارلاب کیچ قرن سارما[illegible] جیبەرەلەر. مؤستافین کەشردەن قایتب کیتکەندە ساماگونچلار ئوستندەن یازعان 9 ئاکتنی ئیسرکلگی بلەن سەویت کەنسەلەرییەسندە قالدرب کیتە.

22 نچی ،یلدا مؤستافین ئاناق ئاولندا تگرمەندە ئیسرگەچ، کرەستییەنلەر ئانڭ تز باشنناقاداق قاعب جیبەرگەن بولعانلار، ،ئول ئانڭ بلەن‌دە ئاقلمی کیلمی، ،شول ئیچوون دەوام ئیتدرە.

مؤندان ،سوڭ مؤستافین ئوزینڭ حزمەتی بلەن ،شول ئاولعا بارب حالق کوزیننە نیچك کورنر ئیکەن؟

ع.

7000 ،سوم ئسسودا.

چیرکاس ،ژولسی، ئؤمەك ئاولندا ،بورچ بیرو شیرکەتی 1925 نچی یلدا ئؤمەك ئاولندان 92 چلین قابول ئیتو بلەن ،ئؤیشدرلدی. حەزر مؤندا 299 چلین بار، ،بیبل چلین بولعان حوجالقلارعا بارلسی 7000 سوملق ئسسودا تاراتلدی.

ن. ئوتەگەن.

قاش تؤزەتەم دیب کوز چعاررعا یارامی.

ئسپاس کانتونی، تاتار سوقسو ئاولندا 1925 نچی یلدان بیرلی کاپیراتیف یەشی. ،مؤنڭ ئاچلووننا بر- ئیکی یلعنا بولسادا، ئشلەگەن ئشلەری تەقدیر ئیتمەسلك توگل. حەزرگی واقتدا 160 ،یورتلی کچکنەگنە ئاولعا 226 کاپیراتیف چلینی بار. 27 نچی ،یلنڭ 12 نچی ئاوگوسنداعی حیسابقا قاراعاندا 590 ،سوم توب سوماسی هەم 487 ،سوم پای ئاقچاسی کورنە. 26 نچی ،یلنڭ برنچی ئوکتەبرندەن بیرلی ئیتکەن فایداسی 830 ،سوم. کاپیراتیفکە ئاولنڭ قاراشی یاحشی، هەر ،یورت ساین 3 - 4 کشی چلین. یارلی کرەستییەنلەر ئالا تورعان نەرسەلەرن ئالب، سانا تؤرعانلارن ساتب تؤرالار. کاپیراتیفداعی بەیەلەر واقلاب سەودەدە 10 پراسینت توشرلگەن. پای ئاقچاسی ئلك ئوچ سومعنا بولعان بولسا، سوڭعی جییلشدا 5 ،سوم ئیتەرگە قارار قلدلار. شولای یاحشی‌عنا ئشلەب کیلگەن کاپیراتیفنی تاتسایوز توبەن ئەلکی کاپیراتیفننا قوشارعا ماتاشا. مؤگار قوشلعاندا کاپیراتیف چلینلەری پایلارن بولب ئالاچاقلار. تاتسایوز قاش تؤزەتەم، دیب کوز چعارماسا یارار ئیدی.

نیزام.

کانتون حەبەرلەری.

◆ **قزل تاقتاعا.** ئارچا کانتونی یاگا شاشی ئاولندا 20 حوجالق برگەلەشب ئوزلەرینڭ ئاول حوجالقی نالوکلارن تولەدلەر.

◆ **ئشلکسز ئاگرانوم.** چیستای کانتونی، ئیسکی ئەلمەت ،ژولسی ئاگرانومی ئاوللارعا چعب داکلاد هەم لیکسییەلەر سؤیلەمی. کرەستییەنڭ ئیك ئشلەر واقتی جیتکەندەگنە سیمییەسن تؤیەب شەهەرگە یال ئیتەرگە کیتدی.

◆ **کولاکلارنی یاقلاوچی.** ،زور قاییچ ئاولنداعی تگرمەن ئاریندانری کولاك هەم سەودەگەرلەرنڭ ئیگنلەرن چیراتسز، نیسز تارتا. یارلیلار ئازعنا ئیگن ئالب کیلسەلەردە، ئابتراب یؤریلەر.

◆ **برنچی یاردەم توگەرەگی.** مامادش کانتونی سابا ئاولندا ئاسا - ئاویاحیم یەچەیکەسی یاننا برنچی یاردەم توگەرەگی تؤزلدی. توگەرەككە فیلشر جیتەکچلك ئیتە.

◆ **ئشلەر یاحشرا.** ئارچا کانتونی، شیشیبیق ئاولی یاردەملەشو کەمیتیتی یازعا قەدەر بر تیین سوماسز یەشەدی. یاگا کشی سایلانو ئارقاسندا حەزر بوسوعو، بر ،سوورو ماشیناسی، 2 دیسەتینە ،ئوجمی، 22 ،سوم ئاقچاسی، 8 ،پوت ئاشلغی، بر سیپاراتری بار. لەکین موللا سیپاراتری ئوگعایسزلی.

◆ **یاحشی ئیزباچ کیرەك.** چیستای کانتونی، یەوشبرمە ئاولننا کیلگەن ئیزباچلار رەتلەب ئشلەمیلەر، کیلەلەردە کیتەلەر. حەزرگی ئیزباچ عەبدرەحمانؤ کوتبحانەنی ئاچسادا، ئاول یەشلەرن ناچار یولعا ئیبەرتە.

قرمعا تاتارستان یاردەمی.

حاق ماقسود 1 ،سوم کرتب، ئارچا کانتونی، مەنگەر ئاوللندان ،لوکین حەبیبوللین، ئوتەگەنف، ئارچا کانتکامولندان باری قوربانف، عافارف، حەیروللین هەم حەبیبوللین ئیبدەشلەرنی چاقرا. ،شونڭ بلەن برگە ،لوکین، حەبیبوللین هەم ئوتەگەنف ئیبدەشلەرنی «چیمبیرلینگە بزنڭ جاواب» فوندننا یاردەملەشرگەدە چاقرعان ،بولوون ئالارنڭ ئیسلەرننە توشرە.

یاردەم ئیتوچلەر قولاعننا: قرم هەم نەمەنگان زلزلەلەرندە زارارلانعانلار فایداسننا، شولای‌ئوق «چیمبیرلینگە بزنڭ جاواب» فوندننا یاردەملەر کرتو هەر کون ئیرتە سەعەت 9 دان 3 کە حەتلی «قزل تاتارستان» گەزیتی ریداکسییەسندە، حاداتایلق ئوستەلندە قابول ئیتلە.

ماتبوعات دونیاسندا.

یاڭا ژورنال کیرەك.

(فیکر ئالشو ،یولی بلەن).

تاتار تلندە ،بوکونگە قەدەر چعب کیلگەن ژورناللار فورما، تؤزلش، تیحنیکە یاعندان ئیسکی ترادیتسییەلەردەن کوب ئایرلماعانلار. زورلار، یەشلەر، کچکنەلەر ئوچن چعا تورعان ژورناللارنڭ بارسندا، ئیجتیماعی، ئەدەبی، عیلمی ،بولب، باش مەقالەدە، کامینتیریندان باشلاب «ریداکسییەدەن جاوابلار» بولگنی بلەن بتەلەر.

بولارنڭ ئیك کیرەکلی بولعان ئەدەبی بولکلەری عادەتدە، بیك کچکنە ،بولب، باسلعان پارچالارندا ئەدەبی وەقارلکنی ،بوزو یاکی یوعالتودان قورقب، ئەدەب ساقلاب یازعان ئەدەبییات- دەرس، زاچوتقا ئوشاعان نەرسەلەر بولا.

بزنڭ ،تورمش واقیعەگە بای. ئیلنی ماشینالاشدرو نیگزندە ،تووب کیلگەن مکلەرچە یەش ،بوون، حەزرگی کوندە بولعان ئەدەبییات بلەنگنە قەناعەتلەنە ئالمی. ئالار بولعان ئەدەبییاتدان ،تش، ،تورمش تیپن ئەدەبییاتدە کورەسلەری کیلە. شوگار کورە بزگە یاڭا تیپ ژورنال کیرەك.

دونیانڭ ئالنی کیسەگندە ،بولب بارعان واقیعەلەر، فەن- تیحنیکە ئەساسندە قورلعان ئیجتیماعی حیبال، حەزرگی کون بلەن بەیلەنگەن تاریحی واقیعەلەر، یوز میلییونلار ئاراسندان کوتەرلب چعب بارعان داهیلار، شاحماتچی، ئارتیسلار، سەیاحەتچلەر، ئسپورتسمینلار، ئالارنڭ ریکوردلاری، کینو-فوتو، رادیو بولکلەری - منە بولار ژورنالنڭ ماتیریالی بولرعا تیيش. ،مؤندی تیپدە چعا تورعان ژورنالنی ئوقرعا تلەگەن مکلەرچە یەشلەرنڭ بولووندا شوبهە ئیتەرگە یارامی، چونکی حەزرگی کوندە ،شوندی ئەدەبییاتکە ئاشقنعان یەشلەرنڭ یوزەر، مکەرلەب. «Вокруг света» کبك ،ئورس ژورناللارن ئالب ئوقنعانلقلارن ئادەم ساین کوررگە ،توری کیلە.

یاڭاعنا کوتەرلب، ئامیریکادە زوچلاری (دؤیك،لوندن) تیمندە بازارعا تلەوچی هەم ،شول تیبدە بازاباشلاعان قەلەم کؤچلەرتبز بار.

منە شولارنی کوز ئالدندا ،توتب، تاتارستان تاماشا ئورنلاری ئیدارەسی یاڭا ئەدەبیانکە سوساعان یەشلەرنی تەئمین ئیتو تلەگی بلەن بر ژورنال چعارو کیرەك دیگەن بر فیکرگە کیلدی. ژورنال چعارو مەسئەلەسندە، ماتبوعات تیرەلەرندە ئشلەب کیلگەن یاحشی ئاتاقلغنا یازوچی، قەلەم ئییەلەری‌دە ئوزلەرینڭ فیکرلەرن ئەیتب، ژورنال چعاروننی کیرەکلی تابدلار.

ئیندی تاتار ماتبوعات- ئەدەبییات دونیاسننڭ بارومیتری بولعان ئؤیشمالارنبز ئابکومنڭ ماتبوعات بولگی، تاتگیز، عیلمی سەویتلەرینڭ ،بو ئشکە کیرەکلی بر ئش دیب قاراب، بولشلق ئیتولەری تیيش.

شامیل عؤسمانف.

ئوکتەبرنڭ ،ئون ،یللغننا حەزرلك.

کانتونلاردا.

یاڭا کیشت ژولسندا.

ئوکتەبرنڭ ،ئون یللغندا ئارچا کانتونی، یاڭا کیشت ژولسندا ئوچ ئاولعا مەکتەب سالننا، مەکتەبلەرنڭ برسی 4 ،سینفلی ،بولب، کانتون مەعاریف بولگی سوماسندان، ئیکنچسی ئیکنشەر کامپلیکتلی ،بولب، ،ژولس سوماسندان ئشلەنەلەر. ،بو مەکتەبلەرنی سالرعا 12 مڭ سوملاب ئاقچا تونلا. بولارعا باشقا قایبر ئاوللارنڭ مەکتەبلەرن تؤزەتدرو چارالارئنا کرشلدی.

،ریبنی ئسلابادا رایوننا.

ئوکتەبرنڭ ،ئون یللق بەیرەمی ئوکاینی بلەن ،ریبنی ئسلابادا رایوننا جیدی یللق ئیکی تاتار مەکتەبی سالندی.

شولای ئوق توبەن تگرمەنلك، کرەشن قازنسی هەم یەنشیق ئاوللارننا برنچی باسقچ مەکتەبلەر ئشلەنە. یاڭا ئارش ئاولنداعی بالنیسنی‌دا ئوکتەبر بەیرەمننە ئولگرترگە ئویلانا. بەیرەم واقتندا ،ریبنی ئسلابادادا، ادیبوالوئستانسسی یاسالاچاق. ،بو بەیرەمگە کرەستییەنلەرنی کوبلەب قاتناشدرو توروندا تییشلی چارالار کورلدە.

ع. فازلوللین.

چیرکی کیلدوراز ژولسندا.

ئوکتەبرنڭ ،ئون یللق بەیرەمی ئوکاینی بلەن، بووا کانتونی، چیرکی کیلدوراز ژولسندا، ،ژولس باشقارماسننڭ یاڭا ،یورتی بلەن کیلدورازمەکتەبی سالننب بتە.

توفو کامبیناتننڭ لینین ئیسمندەگی فابریگندە.

لینین ئیسمندەگی توقو فابریگندە ئوکتەبر ریوولوتسییەسننە یاقندان قاتناشوچلارنڭ سانلاری ئالندی. ئالاردان قایبرلەری ئوکتەبر ئیسدەلکلەرن یازا باشلادلار.

فابریکنڭ تسیحلارندا ئوکتەبر بەیرەمن ئوتکەرو توروندا ئینفارماتسییە تؤسندەگی داکلادلار تڭلاندی.

ئستینا گەزیتی.

لینین فابریکننڭ هەممی تسیحلارندا ئوکتەبرنڭ ،ئون یللغننا قاراتب، ئستیناگەزیتلەری چعارلا. ،بوگەزیتلەرگە ئوکتەبر کونلەرندە ئلکگی ئالافوزف زاووداعی حەللەرتوروندا، تولی ماتیریاللار یازلاچاق.

کون زاوودندا.

لینین ئیسمندەگی کون زاوودنداعی ئشچیلەر ئاراسندا ئوکتەبرنڭ ،ئون یللغی توروندا ئوتنرشلار ئوتکەرلدی. ئوکتەبر ریوولوتسییەسننە یاقندان قاتناشقان 23 ئشچینڭ 18 ی ئوزلەرینڭ ئیسدەلکلەرن یازدلار، زاوود کوتبحانەسندە ئوکتەبر توروندا تؤرلی کیتابلار ئالندی.

40 نچی زاوودا.

40 نچی زاوودا ئوکتەبر بەیرەمن ئوتکەرو کەمیسییەسی بەیرەم واقتندا تاتارچا - ئورسچا ئسپیکتاکللار قویدررعا حەزرلەنە. ،شول چاقدا ئوینارعا ،موزیکی ئارکیسترلاری‌دا ،ئؤیشدرلدی.

ئشچیلەر ئاراسندا ئوتنرشلار.

ئوکتەبر ریوولوتسییەسی توروندا ئشچیلەر ئاراسندا ئوتنرشلار یاسار ئوچن، ئاکتیف ئشچیلەردەن 10، 4 سی زاوود ئیدارەسندە ئشلەوچی ئسپیسالاردان 4 کشی بیلگلەندی.

«III نچی ئینترناتسیانال» فابریگندە.

پؤچماق ئورننا - ،کلوب.

ئوکتەبرنڭ 10 یللق بەیرەمندە «III نچی ئینترناتسیانال» ئیسمندەگی تکو فابریگندەگی قزل پؤچماق کیڭەیتلب. ،کلوبقا ئەیلەندرلە. کلوبقا بیرلگەن ئوچ بولمەدە ئاشلیچ ریمونت بارا. ئوکتەبر بەیرەمی واقتندا ،بو کلوبدا ئسپیکتاکللار قویلاچاق.

موللانور واحیدف زاوودندا.

یاڭا ماشینا.

ئوکتەبر بەیرەمی ئوکاینی بلەن «موللانور» زاوودننا، ئشلاب چعارونی ئارتدرر ئوچن سالقنلاتو ماشیناسی قویلاچاق.

ئاشحانە هەم ئوزەك کاپیراتیفنڭ کیبیتی.

«موللانور واحیدف» زاوودنداعی ئاشحانەنڭ بیناسی کیڭەیتلە. شولای ئوق زاوود تارافندان بوشلای بیرلگەن بینادا، زاوود ئشچیلەری ئوچن ئوزەك کاپیراتیفنڭ کیبیتی ئاچلا.

،کلوبنی کیڭەیتو.

زاوودنڭ ئیسکی ،کلوبی بیناسندا 600 کشیلك تاماشا زالی یاسالا هەم ،کلوبنڭ باشقا جیرلەری تؤزەتلە. ،مؤنڭ ئوچن 30 مڭ ،سوم ئاقچا تونلا.

تاتار حاتننڭ نیکاح هەم سیمییەدەگی حقوقی حەلی.

تاتار حاتننی - ئیرنڭ قول ئاستندان، شولای ئوق روحانیلار هەم دین یوعنتسندان قوتلو یولندا نەرسەلەر ئالدی؟

حەزر تاتار حاتننی «نیکاح، سیمییە هەم ئاپیکا» کادیکسندا کورسەتلگەن بوتن حقوقلار بلەن فایدالانا؛ یەعنی ،ئول مەدەنی یاقدان ئالعاراق کیتکەن میللەت حاتنلاری بلەن بردەرەجەگە باسدی. دینی نیکاح بتەرلدی. ،بو تاتار حاتننا ئلککی بوعاولاردان قوتلب، ئیرککە، یاقتی یولعا چعارعا مؤمکینلك بیردی.

تاتار حاتننڭ ئلککی حەلی بلەن حەزرگی حەلی ئاراسندا تیرەن چوقرباسی تورعان قایبر ،ماميئنتلارعا توقتالیق. ئیك ئلك ئیر سایلاو مەسئەلەسی. تاتار حاتنقزلاری ئلك ئوزلەرننە کییەو سایلاو حاقی بلەن فایدالانالارمی ئیدی؟ یوق، تاتار حاتننی ،مؤندی حقوق بلەن فایدالانمی ئیدی. ،شونڭ ئارقاسندا ،ئول کمگە ئاتاسقا قامی، عەرەبکەمی، ئاوروعامی کییەوگە چققانن بلمی ئیدی. شونلقدان تاتار حاتننڭ سیمییە ،تورمشی بەحتسز بولا، ،ئول عومر ،بوینی کوز یەشی توگە هەم ئیرنڭ حولاونا توزەرگە مەجبور بولا ئیدی.

سەویت نیکاح زاکوننڭ 4 نچی ئستاتییەسی ئەیتە: نیکاحقا ریگیستراتسییە یاسالو ئوچن توبەندەگی نەرسەلەر کیرەك: ئا) ئیر بلەن حاتننڭ نیکاحقا ریگیستراتسییە یاسالوعا ئیکنسنڭدە ریزا بولولاری. ب) نیکاح یەشننە - 18 گە جیتو، ت) ئیرنڭدە، حاتننڭ‌دا ساو بولولاری توروندا کورسەتکەن داکومینتلارنی کیترو. منە ،شوشننڭ بلەن، ئاتا، ئانالارنڭ، یەیسە توعان، توماچالارنڭ قزنی کؤچلەب کییەوگە بیرولەرننە مؤمکینلك هیچ قالدرلمی.

شەریعەت زاکونی بوینچا ئوچ هەم ئاندان ئارتق حاتن ئالرعا مؤمکین. ئیك ئالارنی ماتیریالی یاقدان تەئمین قلو هەم حاتنلق تلەکلەرن ئوتی ئالرلق بولوعنا کیرەك. ،بو حاق باری تیك بورژوازییە ئوچن‌گنە بیرلگەن. ئالار جیدی هەم ئاندان ئارتق حاتن ئالا ئالالار. مەسەلەن؛ تؤرکییە سولتانی حەرەم سارای توتادر ئیدی.

کوب حاتن ئالو عادەتی، حاتنقزلارنڭ دەرەجەسن توشرە تورعان بولعانلقدان، حەزر ،ئول تەمام بتەرلدی. مؤگارچی تاتارنڭ ،ئورس قزننا (مارجاعا) ئویلەنووی حورلق سانالا ئیدی. موللالار ئاندی کشلەرنی قارالتب کورسەتەلەر، ئاولداشلاری ئانڭ ئوستننە‌قوترتالار؛ ئاندی کشلەرنڭ ئاتا - ئانالاری هەم توعانلاری‌دا قرن قاری ئیدی. لەکین تاتارنڭ ،ئورس قزننا ئویلەنب، ئانڭ بلەن ،تورووی سیرەك بولمی ئیدی. لەکین تاتار حاتنقزنڭ ئورسقا کییەوگە چعووی، ،بو ئیندی ئیك حورلقلی ئش دیب سانالا ئیدی. شونلقدان، تاتار قزنڭ ئورسقا کییەوگە چعووی بیك سیرەك بولا ئیدی. منە شونلقدان، تاتار حاتنقزلاری ئوزلەرننە کییەو سایلاودا ئیرکلی توگل ئیدیلەر.

ئە ،سوڭ حاتننڭ ئیرندەن ئایرلب کیتو حاقی نیچك ئیدی؟

تاتار حاتننڭ ئوز تلەگی بلەن ئیرندەن ئایرلب کیتەرگەدە حاقی یوق ئیدی. ئەمما ئیر ئوچن حاتن ئایرو بر نەرسەدە توگل: ئاگار «تالاق» دیب ئەیترگەگنە کیرەك ئیدی. شوندان ،سوڭ حاتن ئورامعا تاشلانا. ئیندی ،ئول ئاناسی یورتننا قایتا ئالسا بیك یاحشی بولا. ئایرلعان حاتن ئوچن ئیکنچی ئیرگە چعودا ئاور بولا ئیدی، منە شونلقدان، حاتنلار عادەتدە ئوزلەری ئایرلمیلار؛ حاتننی ئیر ئایررا ئیدی.

شەریعەت زاکونی بوینچا، نیکاح واقتندا ئیر یاعندان مەهەر بیلگلەنە هەم حاتن ئایرلعان چاقدا ئیر ئاگار ،شول مەهەرنی بیرب جیبەررگە تیيش بولا. لەکین عادەتدە ،مؤندی واقتلاردا ئیر مەهەرئەیبرلەرن جە ساتب جیبەررگە ترشا، جە ئایرلولوڭ سەبەبن حاتن ئوستننە ئوشرب ئاگار مەهەردەن برنەرسەدە‌بیرمی ئیدی.

شەریعەت زاکونی بوینچا منە شولای ئیدی. لەکین تاتار حاتننڭ سیمییە ،تورمشی ئازدان‌دا ناچارتراق ئیدی، ،ئول ئیرنە گنەتوگل، ئیرنڭ بوتەن قەردەشلەرنەدە حزمەت ئیتەرگە تیيش ئیدی. حەزردە ئەلی بایتاق جیرلەردە تاتار حاتننی شولای کون کورە. تاتار حاتننڭ سیمییە ،تورمشن ئیزوچی عادەت - جولالارنی بترو ئوچن، تاتار حاتننی ئوزینڭ حاقلارن بلرگە تیيش.

سەویت زاکونلاری، ئیردەن ئایرلو مەسئەلەسندە تاتار حاتننا نیندی حاقلار بیرە؟ نیکاح، سیمییە هەم ئاپیکا کادیکسنڭ 18 نچی ئستاتییەسی بوینچا، ئایرلو ئوچن ئیکی یاقنڭ‌دا ریزالغی، یاکی بر یاقنڭ تلەگی کیرەك. شونلقدان کشننی کؤچلەب ،توتب ،بولمی.

ئیندی نیکاح هەم تالاقنڭ نەتیجەلەرننە کیلیك.

یوعاریدا ئەیتلگەنچە، شەریعەت زاکونلاری بوینچا، تاتار حاتننی ئیردەن ئایرلعان چاقدا، ئیرندەن مەهەر ،سوری ئالا هەم ئەگەردە حاتن ئوزی تلەب ئایرلسا، ئاگار مەهەر - فەلەن بیرلمی ئیدی.

سەویت ولاسی واقتندا نیچك ،سوڭ؟ مؤندا ئیکی نەرسەنی ئایررعا کیرەك برنچی- ئیر بلەن حاتننڭ نیکاحقا قەدەرگی مالالاری، ئیکنچی - ئیر بلەن حاتننڭ نیکاحلی تورعان چاقدا تابقان مالالاری. برنچی تؤرلی مالالار - ئیرنکی‌دە، حاتننقی‌دە ئایرم قالا. ئە ئیندی، ئیر بلەن حاتننڭ نیکاحلی تورعان چاقدا تابقان مالالاری - ئالارنڭ ئورتاق مالالاری سانالا.

سەویت ئوزگلشی واقتندا، نیکاح ئیك ئلك ئیکی حزمەت ئییەسننڭ سایوزی سانالا. ،بو سایوزدا ئیر بلەن حاتننڭ ئورتاق مالالارن ئایرب بولەرگە هیچ مؤمکینلك یرق. بیگرەكدە کرەستییەن یورتندا ،بو شولای. چونکی ئاندا حاتن بالالار تەربییەلەو، ئاش ،سو حەزرلەو بلەن‌گنە قالمی. ،ئول ئیر بلەن بر رەتدەن قردا ئشلی، ئیگنلەرنی‌جییاهەم بوتەن ئشلەرنی ئشلی. سەویت ولاسی حاتنلارنڭ حزمەتن ئیرلەر حزمەتی بلەن بر دەرەجەگە قویا. ئلك‌حاتن ئیری بلەن برگە تابقان ئورتاق‌مالعاتوگل، حەتتە ئوزینڭ ئالب کیلگەن پریداننادا ،بورن تعا ئالمی ئیدی. منە مؤندان ئیندی، حاتنلارنڭ ئلکدە مال مەسئەلەسندە نیندی حقوقدا ،بولووی هەم حەزرندە نیندی کیك حقوقلاردان فایدالانولاری ئاچق کورنە.

ئیندی تاتار حاتننی ئوچن ئایروچا ئەهەممییەتلی بولعان مەسئەلەگە - بالانڭ ئاتاسن بیلگلەو مەسئەلەسننە کیلیك.

ریوولوتسییەگە قەدەر، بیگرەك تاتار سیمییەسندە، ئیرگە چقمیچی بالا ،توددرو بیك ،زور حورلق سانالا؛ ،مؤندی بالا عادەتدە کشیگەدەسانالمی ئیدی. شونلقدان ئیرگە چقمیچی بالا تابقان حاتننڭ حەلی ،شوندی یامان بولا ئیدی کی، ،ئول حالقنڭ حورلاوندان قوتلر ئوچن جە بالاسن ئوتترە؛ جە ئوزن ئوزی ئوتترە ئیدی. ئیسکی بورژووا جەمعییەتننڭ ،شوشندی مەعنەسز قاراشلاری ئارقاسندا کوب قوربانلار کیلب چعا، کوز یەشلەری یلعا ،بولب توگلە ئیدی. سەویت ولاسی نیکاحسز بالا تابو مەسئەلەسن چیشوگە دورس یاقنلاشدی. سەویت ولاسی ئانا بولرعا حەزرلەنگەن حاتنعا هەر یاقدان یاردەم بیرە.

کادیکسنڭ 28 نچی ئستاتییەسی بوینچا، بالا ئاتاسی بالاعا ئوزعاچ، یاکی بالا تابقاچ ،ئول توروندا زاگسقا زەیەولینییە بیرە ئالا. ئەگەردە ئانا دیلگەن کشی زاگسنڭ حەبەر ئیتووننە قارشی بر ئای ئچندە قارشی جاواب بیرمەسە - ،ئول بالانڭ ئاتاسی دیب یازلا. بالا ئاتاسی بالا تابو راسحودلارن کوتەررگە تیيش بولا؛ شولای ئوق حاتننی یوکلی واقتندا هەم بالا تابقاندان ،سوڭ 6 ئای ئچندە تەئمین قلو ئانڭ ئوستننە توشە. شولای ئیتب سەویت زاکونی بوینچا حاتنلارنڭ، شولار ئچندە تاتار حاتنننڭدا، نیکاح هەم سیمییەدەگی حقوقلاری ئیرلەر بلەن تیگزلەنگەن.

تاتار حاتننڭ سیمییە هەم نیکاحدا توتقان ئلککی حەلی بؤتنلەی بترلدی ،یول ئاچ، یاگالق ئوچن کورەش چیتن؛ ئەمما ئوزعانعا قایتو یوق ئیندی؛ ئە بوتندە یکە جیکووبز- کیلەچەکدە بولاچاق.

ح. پالیوتین.

قازان حەبەرلەری

◆ مەسکەو-قازان-ئسۋیردلوف ئاراسندا تیلیفون - مەسکەو-چاباقسار - قازان - ئسۋیردلف ئاراسندا تیلیفون سزئعی ئوتکەررگە ئویلانا. حالق کامیسارلاری سەویتی ئانی سالدرو تورلدا تیکشنرولەر یاساونی ئلمتە، ئوکرئگی ئیدارەسنئە تابشردی. بو تیلیفوننئڭ تارماقلاری قزل کاکشای بلەن ئیژگەدە جیبەرئلەچەك.

◆ دەولەت پلان کەمسییەسی - حالق کامیسارلاری سەویتننڭ قەرارلاری بوینچا، دەولەت پلان کەمیسییەسی پریزیدیومی برنچی ئوکتەبردەن بتررلدی. ئانڭ ئورننا حالق کامیسارلاری سەویتی یانندا دەولەت پلان کەمیسییەسی ئویشتردلدی. کەمسییە رەئیسلەگنە ئیبدەش ئەگلیت بیلگنلەندی.

◆ مەعاریف حالق کامیسارلی ئورنباساری - حالق کامیسارلاری سەویتی قەراری بلەن، مەعاریف حالق کامیسارلی ئورنباسارلغنا ئیبدەش سالاۋیوف بیلگنلەندی.

◆ تۆراق کاپراتیفلارننا - باکبۆرتلار سالو ئۆچن ئوزلگەن «ئسمیچکی» شیرکەتنە 4000 سوم، «بودینو» شیرکەتنە 2500 سوم ئۆستەمە کربدیت بیرو تورنداعی قەرار، حالق کامیسارلاری سەویتی تارافندان راسلاندی.

◆ کچکنە بالالارنی تەربییەگە بیرو - تاتارستان ئۆزەك باشقارماسننڭ بالالار کەمیسییەسی ساولقنی ساقلاو حالق کامیساریاتننڭ بەیلەر ئۆچن ئاچلعان بۆرتلارنداعی کچکنە بالالارنی ئایرم عائیلەلەرگە تەربییەگە بیرو چەملارننا 11،200 سوم ئاقچا بیلگنلەدی.

◆ تاتارستان ئازق تریستننڭ ماحورکا فابریکی ئشکە باشلی - بو کۆنگە قەدەر تاتساپوز قاراماعندا بولب نەرعان ماحورکا فابریکی، ئاشاملق تریستنئە کوچب، ئشلی باشلی.

ئیدلدە.

◆ سال قۆمعا ئوترعان - کامیبلعاسندا «فیبالکی» پاراحودننا تاعلعان سال چاستی یاننندا قۆمعا ئوترب قالعان. ئاندان 4000 سوملاب زیان کیلگەن.

◆ ماتورلی کۆیمە باتقان - یارسلاۋدان یوعاری گوبیرنا پرافسەویتننڭ 5 کشی ئوترتقان ماتورلی کۆیمەسی «روسییە» دیگەن بارژعا بەرئلب باتقان کۆیمەدەگی ئیکی کشی باتب ئۆلگەن.

کۆندەلك واقیعەلەر.

◆ ئۆز ئۆزن ئوترگەن - کۆنچعش پیداگوگیکا ئینستیتوتی ئستودینتلارنندان 21 یەشلك ئسکوگاریفسکی (برنچی پادلوزنی، 7) ئۆز ئۆزن قاسب ئوترگەن. گەودەسن ئاناتومییە تییاتئرننا جیبەرگەنلەر.

◆ ئات تابتاعان - ۋلادیمیرسکی ئورامدا 18 نچی یۆرت یانندا ئات دولاب کیتب، ئارچا کانتونی، کچی کۆیك ئاۋلندان 71 یەشلك عففار زاهیدوللیننی تابتاب ئوترگەن. گەودەسن یاردەما حیبەرگەن.

شەهەر سەۋیتننڭ پلینومندا

ئیندوستریە زایومی مەسئەلەسی.

شەهەر سەۋیتننڭ 30 نچی سینتەبردە باشلانعان پلینومننڭ دەوامی 7 نچی ئوکتەبردە یاسالدی.

ئوتترشدا ئیندوستریە زایومی تورندا فینانس حالق کامیساری ئیبدەش کاچکارین‌نئڭ داکلادی تڭلاندی. ئیبدەش کاچکارین ئوزننڭ داکلادندا، ئیندوستریە زایومن تاراتو ئشندە باشلنچا حزمەت ئیبەلەرئنئڭ کیك قانالونا تاپانب ئش کوررگە کیرەك بولاچاعن بلدردی.

دیپوتاتلار ئیندوستریە زایومی تورنداعی مەسئەلەلەرننڭ باعشی ئاکلاشلب چعوو ئعتیبارعا ئالب، ئول تورندا ئۆزاق سۆیلەب تورونی کیرەکسز تابدلار. باری نیك ئلکدە چارلعان زایوملارننڭ تیراژ نومیرلەری نیگە گەزیتلەرگە یازلمی دیب کنە سورادلار. ئیبدەش کاچکارین 2 نچی کرەستییەن زایومی ئابلیگاتسییالارن ئیندوستریە زایومننا ئالماشدرعا مۆمکین بولعانلعن ئەیتدی.

شەهەر سەۋیتی زایوم تورندا چارعان ریزەلوتسییەسندە، زایومنی حزمەت ئیبەلەری ئاراسندا پاپولەرلاشدرو ئشننڭ هەر بر دیپوتاتقا بیك زور بورچ بولب یۆکلەنگەنن کورسەتدی هەم ئیبدەش ساتتارف قولی ئاستندا زایومنی تاراتوعا بولشلق کەمیسییەسی تۆزەرگە قەرار بیردی.

شولای ئوق پلینومننڭ بۆتن ساستافننا ئیندوستریە زایومننا یازلرعا دیگەن قارارنی چعاردی.

ئسود ئشلەری.

قزل عەسکەردە یالچنلار بولماسقا تییش.

شوشی یلننڭ 26 نچی سینتەبرندە عەسکەری تریبونالننڭ کوچمە سیسسییەسی قازان شەهەرندە عەبدلحەننان سابیرجانف، عومەر سابیرجانفلارننڭ ئشلەرن قارادی. عەبدولحەننان قزل عەسکەرلكدەن قاچب توبەندەگی ئشلەرنی ئشلەگەن:

عەبدلحەننان سابیرجانف بوگلمە کانتونی، تمتق ۋولسی، ساسیکول ئاۋللی گراۋدانی ئورتا حەللی کرەستییەن بالاسی. 26 نچی یلننڭ کۆزندە، ئاکارعا عەسکەری حزمەتکە قارالرعا یولب، قزل عەسکەر سافننا ئالنمادا. ئوبدەگی حوجالق ئشلەرن بتترب کیلر ئۆچن ئاۋلننا فایتارئلب جیبەرئلە. شول ئوق کانتون، شول ئوق ۋولس، سوینك ئاۋلننڭ عومەر ئارسلان ئولی 1905 نچی یلنی توعان یگت بولا.

عەبدلحەننان سابیرجانف عومەرنی ئۆزی ئۆچن عەسکەری حزمەتکە باروون ئوننندە، سۆریدا، جالئنادا. باترك بالاسی حەزرگی کۆندە ئشسز بولعان عومەر نیشلەسن؟ حەننان ئۆچن عەسکەری حزمەتکە کیتەرگە ریزا یولا.

حەننان عومەرنی ئستانساعا ئوزاتا هەم ئوزننڭ بۆتن داکومینتلارن عومەرگە بیرە، ئانڭ ئۆستننە بر پیدژاکندا سالب بیرب، ئانی ئوزاتب جیبەرە.

شول ئوق حەننان 25 نچی یلنی پریزفدان باش قارتقالنعی ئۆچن بوگلمە کانتونی 4 نچی تۆبەك حالق حاکیمی تارافندان 81 نچی ماددە بلەن حۆکم ئاستندا بولعان بولا. ئیندی بو یولی ئانسندان‌دا زورئراق ئشکە تونب، عومەرننڭ باتراکلئعندان فایدالانب ئوزی ئورننا جیبەرە.

بارلاو واقتلارندا ناۋابرانس عومەر سابیرجانف بولب یۆری بیرە. شول حەلدە ئالتی ئای قزل ئەرمییەدە بولب، ئاورو سەبەبلی 3 ئایعا یال ئیتەرگە جیبەرئلە.

عەسکەری سیسسییە عەبدلحەننانفی 193 نچی ماددەننڭ 9 نچی بولگی بلەن عەیبلەب نەرسەلەرن کانفیسکاۋایت ئیتەچە، ئیکی یل یارمعا ئیرکندەن مەحروم ئیتەرگە قەرار بیرە. عومەر سابیرجانفنی 17 نچی، 193 نچی ماددەلەرننڭ 9 نچی بولگی بلەن بر یل ئیرکندەن مەحروم ئیتەرگە، لەکین عومەرننڭ رچن باتراك بولووی، شولای ئوق یەش هەم ئاگسز بولووی، جەمعییەت ئۆچن قورقنچسز کشی بولولارن ئیعتیبارعا ئالب، ئانڭ جازاسن 2 یل شارت بلەنگنە قالدررعا قەرار بیرئلە.

«قزل تاتارستان» گەزیتی ئوقوچلار ئیعتیبارننا.

«قزل تاتارستان» ریداکسییەسی پرافسایوزلاردا تورعان پادپیسچیکلەرننە حوقوقی یاردەمنی ئوکعایلاشدرو ئۆچن 10 نچی ئوکتەبردەن باشلاب ریداکسییە یانندا حوقوقی کانسولتاتسییە ئاچا. کانسولتاتسییە ئاتنادا 2 مەرتەبە: جۆمعا هەم یەکشەنبە کۆننی سەعەت 5 دەن 7 گە قەدەر ریداکسییە بیناسندا بولا.

کیڭەش بیرر ئۆچن کانسولتاتسییەگە بلگچیوریسلار چاقررلدی.

ریداکسییە.

فیزکولتورا.

رەین تەگەرمەچی.

ئسپورتننڭ یاڭا تۆری.

ئۆتکەن یل گیرمانییەدە یاڭا کوردئشدەگی ئسپورت ئویلاب چعارلدی. ئول ماددەتدەن تش قزقلی هەم مۆگا قەدەر بولب کیلگەن ئسپورت تۆرلەرننڭ برسننەدە ئوحشامی.

بو تەگەرمەچدە ئوینار ئۆچن بر برسننە برکتلگەن، یاسسی میتال تروبالارندان تۆتررقلی ئیتب ئشلەنگەن ئیکی قرشاو ئشلەنە. ئالارعا تۆتننا هەم ئاباق تری تورعان ئەیبرلەر ئشلەنە. تەگەرمەچننڭ بییکلئگی کشی بویی ئیتب ئشلەنە. فیزکولتورا ئوینوچی تەگەرمەچننڭ ئچنندە کوچەدە، قوللاری بلەن تۆتقالرعا یەبشە، ئایاقلارن ترەگچکە تری. ئاندان سۆڭ ئول ئەلله نیچە تۆرلی ئوینلار ئوینی ئالا: ئسنەرەدنڭ ئچندە هەر تۆرلی حەرەکەتلەر یاسی، ئاتننا ئسنەرەدی (تەگەرمەچی) بلەن سیکترە هەم شونڭ ئچندەگە رەب ئوشب کیتە ئالا.

فوتبول هەم باسکیتبول یارشلاری.

یەکشەنبە کۆن 9 نچی ئوکتەبردە تاتارستان پرافسایوزلار سەۋیتننڭ ئستادییوننندا ئیرتە بلەن سەعەت 10 دا برنیچە فوتبول هەم باسکیتبول ماتچی (یارشی) ئوتکەرئلەچەك. شونڭ بلەن برگە کۆندز سەعەت بردە تاماشاچلار تارافندان زور ئوکشلارعا ئوچرراعان، ئوینوچلارننڭ ئوزلەرئنەدە، تاماشاچلارعادا زور جانلنلق بیرگەن ترادیتسییەلی فوتبول ئوینی - «جیگل ئاتلیتیکا» کامانداسی بلەن «فوتبول ئوینی بلمەوچلەر» نڭ جیینتق کامانداسی ئاراسندا فوتبول یارشی یاسالا.

سەعەت 3 دە شەهەرننڭ یاهشی کاماندالاری ئاراسندا ئاقتق (ریوانش) فوتبول یارشی (ماتچی) یاسالا: تاتپرافسەویتننڭ جیینتق کامانداسی بلەن دینامو ئاراسندا دینامو کامانداسندا جەی کۆنی یاسالعان برنچی یارشقا قاتناشماعان ساپۆزنیکف هەم باریسف ئیبدەشلەر قاتناشاچاق. برنچی یارشدا دینامو تاتپرافسەویتننڭ جیینتق کامانداسی تارافندان 3 کە قارشی 1 بلەن جیگلگەن ئیدی، تاتپرافسەویت کامانداسیدا ئوینوچلارننڭ ساستاوی یاعندان کۆچەیتلدی. شوڭار کورە یارشننڭ بیك قزقلی بولووی کۆتلە.

تاتپرافسەویتننڭ کولتوراتبولگی.

جاوابلی ریداکتوری: ع. نیعمەتی.

Отв. редактор Г. НИГМАТИ.

تۆرلی بلدرولەر.

تاتار پیداگوگییە جەمعییەتندەن.

تاتار پیداگوگییە جەمعییەتننڭ ئیدارەسی مەعاریف کامیساریاتی بیناسندان تاتار مەدەنییەتی یۆرتی بیناسننا - کوچدی (ۋازنیسینسکی هەم مالوچنی ئورامنلار پۆچماعی). مۆندان سۆڭ جەمعییەتکە قاراعان بۆتن ئشلەر بلەن شوندا مۆراجەعەت ئیتەرگە ئوتنەبز.

بۆگن (شینبە کۆن) کیچ سەعەت 6 دا جەمعییەت ئیدارەسننڭ تل-ئەدەبییات کانفیرینسییەسندە قاتناشقان داکلادچلار بلەن برگەنك ئوترشی بولا. قارالاچاق مەسئەلەلەر:

1) جیگی تەعتیلدەن سۆڭ جەمعییەتننڭ ئشلەرن باشلاب جیبەرو،

2) باسارعا ئەزرلەنگەن تل-ئەدەبییات کانفیرینسییەسی ماتیریاللارننڭ ریداکسییەسن قاراو.

ئیدارە، ئەعزالارننڭ هەم داکلادچی ئیبدەشلەرننڭ کیچکە کیلولەرن ئوتنەبز.

جەمعییەت ئیدارەسی.

ترانسپورت ئشچلەری پرافسایوزننڭ تاتارستان بولگی 15 نچی ئوکتەبردە کیچ 5 سەعەتدە سایوز یۆرتندا ترانسپورت ئشچلەری پرافسایوزننڭ ئشسز قالعان چلینلەرننڭ ئوبشی جیینلشلارن یاسی.

کۆن تەرتیبی: 1) ت. ئ. پ. نڭ تاتارستان بولگی پراۋلینییەسننڭ حیسابی قاراو، 2) ئ. ئ. پ. نڭ VII نچی ئسیزدننا دیلیگاتلار سایلاو، 3) تۆرلی مەسئەلەلەر. ئشسز قالعان چلینلەرننڭ کیچکمی کیلولەری ئوتنلە.

2 نچی بولك میلیتسییە ئیدارەسندە هەر تۆرلی تابلعان حوجاسز نەرسەلەر ساقلانا. یوعالتوچلار 25 نچی ئوکتەبرگە قەدەر بەیرەم کۆنلەردەن باشقا هەر کۆننی سەعەت 2 دەن 3 کە قەدەر بولكگە کیلب نەرسەلەرن قارارعا مۆمکین. کورسەتلگەن مۆددەتدەن سۆڭ نەرسەلەر تیبشلی حۆکومەت ئورگننا ئونلەیگە تابشرلاچاق.

تاتارستان باش سودننڭ سود باشقاروچلارندان ئلوتنۆینق

بلدرە: 1927 نچی یل 11 نچی ئوکتەبردە 12 سەعەتدە مەسکەوسکی ئورام 65 نچی یۆرت 5 نچی قانیردە (شیینوی بازاردا) ئەحمەدجانف نیعمەتجاننڭ 102 سوم 80 تین بەیە قویلعان ئۆستەل، ئورندقلار، ساماوار، کیراسینکی، ئادیال هەم باشقا نەرسەلەری تۆراق ئورنلاری ئشلەرن قاری تورعان حالق سودننڭ 1927 نچی یل 28 نچی مایداعی 1635 نچی نومیرلی قەراری بوینچا ساتلاچاق.

ساتلاچاق نەرسەلەرنی ئیسملك هەم بەیەلەرن سود باشقاروچننڭ حزمەت ئورنندا (شەهەر کامموناحوزندا 10 نچی بولمەدە 9 دان 11 گە قەدەر) ساتلاچاق نەرسەلەرنی نارگی کۆنندە نارگی بولاچاق ئورندا کوررگە مۆمکین.

تاتارستان باش سودننڭ سود باشقاروچلاردان پ. لوتنۆینف.

«قزل تاتارستان»
گەزیتننڭ ریداکسییەسی
ئوکتەبر ریۋەلوتسییەسننڭ
ئون یللعنا
ئاتاب زور ایتلعان فارماتدا گەزیت چعارا.
ئول نومیر بزننڭ 10 یل ئچندەگی ئوکشلاربزعا باعشلاناچاق.
ماتیریاللار شولای ئوق ئیعلانلار چیرنیشیفسکی ئورام 21 نچی یۆرتدا، «قزل تاتارستان» ئیدارەسندە قابول ئیتلەلەر.

تاتارچا ماشینادا یازو هەم ئش یۆرتو کورسلارننا ئوقوچلار قابول ئیتو دەوام ئیتە.
کورسلار تاتارلاردان کەنسەلەریە ئشچلەری (ماشینادا یازوچلار هەم ئش یۆرتوچلەر) حەزرلی. ئوقولار ئورسچا هەم تاتارچا ماشینالاردا بارا.
ئادریس: قازان، ۋلادیمیرسکی 34، ئلککی 2 نچی بازارنی جەست قارشندا.

6 % لی دەولەت ئیندوستریە زایومننا یازلوچلارنی قابول ئیتو ئۆچن
دەولەت بانکسننڭ قازان کانتوری
کۆندزگی 9 دان 15 سەعەتکە قەدەر ئاچق، بولو ئۆستننە
18 سەعەتدەن باشلاب 20 سەعەتکە قەدەر
—(ئاچق بولا.)—

مەسکەوسکی ئورامدا، ئلککی هۆبەیدوللین کورپسندا.
- سەودە - سەناعات شیرکەتی -
یوسوپف هەم کەلیموللینلەرننڭ
- روس - ئازییە ئاباق کییملەری سەودەسی -
چیتك، توفلی، شیوراۋای باتینکلار، حروم ئیتکلەر، ساندالار، گالوشلار، جفەك هەم مامق شەللەر. کەلەپوشلەر ئوز دیققەتبز بلەن ئشلەنە.
❊ ئورتاچا بەیە بلەن ساتلا. ❊
30% زادانکی جیبەروچلەرگە ئالوز بلەن جیبەرئلە. تیلیفون نومیری: 13-91
Казань, Московская, Корпус б. Губайдуллина
№ 5, 6, 7, ЮСУПОВУ и КАЛИМУЛЛИНУ.

رابیس سایوزننڭ تاتارستان بولگی «بولات باتر» کارتیناسننڭ کینوعا ئالنعان واقتندا ماسسوفکالارعا قاتناشقاندا، ئش واقتندان تش ئشلەگەنلەری ئۆچن ئاقچا ئالماعان کشنلەرننڭ کوبمی، نیچە کۆن نیچە سەعەت ئشلەگەنلكلەرن هەم کوبمی حاق تییشلی ئیکەنن کورسەتب زایاۋلینییە بیررگە کیرە کلنگن بلدررە. زایاۋلینییەلەر 10 نچی ئوکتەبردە بیرئلرگە تییش. زایاۋلینییەلەر سایوزننڭ تاتارستان بولگندە (حزمەت دۋاریسندا 44 نچی بولمەدە) هەر کۆن ئش سەعەتلەرندە ئالننا.

تاتارابیسننڭ پراۋلینییە پریسیدەتلی پاراموف. سیکریتار گورسکی.

کاپیراتیفی «یاڭا کیتاب» ماگازینندا
مەکتەبلەر ئۆچن یازو - سزو ئەیبرلەری: کەعەزلەر، دەفتەرلەر، کاراندا شلار، قەلەملەر، پینالار، لینیکالار، جەزنەلەر، رەسم بویاولاری، قاراقاراساوتلار، ساباق بۆقچالاری
حەزرلەندی - بەیەلەری ئارزان!
برنچی هەم ئیکنچی باسقچ مەکتەبلەر ئۆچن هەم باشقالار ئۆچن تاتارچا، ئورسچا تللەردەگی دەرس کیتابلاری
ئازلاب هەم کوبلەب ساتلا!
«یاڭا کیتاب» ماگازینی: قازاندا، مەسکەوسکی ئورامدا، پچەن بازاری مەچتی بیناسی بلەن یەنەشە.
[illegible]
Казань, Московская, 72. Изд. «Янга-Китаб».

هەر کم ئیعتیبارننا!!!
یاڭالق! یاڭالق!
ئسپورت کسە ئەپتیگی
کسە ئەپتیگندە، هەر تۆرلی بەحتسزلككە ئوچراو واقتندا کیرەكلی دارولاردان یود، کاللادی، ناشاتیر ئسپیرتی، ۋالیریان تامچلاری، یابشا تورعان پلاستر، گیگر، مامق، بینت، ئانگلیسکی بولافکی بار. کسەدە یۆرترگە ئوڭایلی.
ئسپورت، جیینلشلار، یول یۆرو واقتلارندا، جەماعەت ئورنلارندا هەم یۆرت تۆرمشندا بیك کیرەكلی
تات ئەپتیکو ئوپراۋلینییە نڭ هەر بر ئەپتیك هەم ماگازینلەرندە بار.
بەیەسی ئارزان! باری 50 تیین.

بلگچ دوکتورلار دەواحانەسی.
کاپیراتیفی هەم ۋازنیسینسکی چاتندا 39/5
تیلیفون 53-8.
ئچکی ئاورولار 9 دان 11، 1 دەن 3 کە، 4 دەن 6 عا قەدەر.
بالالار ئاورولاری 2 دەن 8 گە قەدەر.
کوز ئاورولاری $10\frac{1}{2}$ دان 12 گە 3 دەن 4 کە قەدەر.
نیرۋا ئاورولاری، سیهشەنبە، پەنجشەنبە 3 دەن 4 کە، روحی ئاورولار دوشەنبە، چەهارشەنبە، جۆمعا 3 دەن 4 کە قەدەر.
نیری-ۋینیرا ئاورولاری 10 دان 11، 1 دەن 2، 3 دەن 4، 5 دەن 6 عا قەدەر.
حاتنلار ئاورولاری 9 دان 12، 3 دەن 4، 5 دەن 6 عا قەدەر.
حیرورگییە ئاورولاری 9 دان $10\frac{1}{2}$، 12 دەن 3، 5 دەن 6 عا قەدەر.
تش ئاورولاری - 9 دان 6 عا قەدەر.
کانسولتاتسییە، باکتیریەلەرتیکشرو، کۆن-تۆن دیژورنیلار، ئویلەرگە بارئلا. تش تیحنیکەسی ئشلەری. ریتسیب بوینچا ئەپتیکلەردە ئاشلاما یاسالا.

ئلککی «تارگاوی دوم عەینەتدین سابیتف وە ئوعللاری هەم کامپانییاسی» نڭ ئەعزاسی
ع. عیززەتی
قازاندا پچەن بازارندا، مەچت ئاستندا 15 نچی یۆرتدا، تیلیفون نومیری 52-13.
ئوستا بلگچلەر تارافندان چیستا، ماتور هەم چدامڵی ئیتب حەزرلەنگەن کۆنچنعش کوستارسەناعەتی ماللارندان: کەلەپوش، قالفاق، تاقییا، چیتك، قازییا توفلەلەری هەم باشقا ماللار هەر واقتدا کیرەك میقداردا حەزر بولب، حۆکومەت تارافندان رۆحسەت ئیتلگەن هەر بر تارافقا زاداتکا قالو بلەن ئوتقارسز ئالوژ قاب جیبەرەبز. بەیە هەم مۆعامەلە ئوڭای. یەرینکە واقتندا سەودەبز نیژنید، گلاۋنی دومدا ئاچق بولا.
Адрес: Казань, Сенная, 15. ГИЗЗАТУЛЛИНУ.

یەکشەنبە کۆن 9 نچی ئوکتەبردە
«گورن»
تییاتئرندا، ئسۋابودا مەیدانندا
دوشەنبە کۆن 10 نچی ئوکتەبردە
لوناچارسکی ئیسمندەگی
«بالشوی تییاتر» دا
هەر جیردە بیرلین، پاریژ، لوندن، نیویورك هەم یاۋروپا هەم ئامیریکاننڭ باشقا شەهەرلەرندە زور ئوکشلار قازانعان، جۆمهورییەتنڭ برنچی سالیستی، ماندالینادا ئوینواچی ۋیرتوواز
باریس تروییانوفسکیننڭ
فەقەت ئیکی گنە مەرتەبە
کانسیرتی
کانسیرتقا دەولەت ئوپیراسننڭ ئاتاقلی ئارتیسکالارندان
ک. م. ساسنوۋسکایا
قاتناشب ئوپیرالاردان ئاریالار، رامانسلار هەم ئورس حالق جرلاری جرلی.
مەسکەو کامیرنی بالیت ئارتیسکالارندان
ئا. ئا. نیۋتونئوا.
هەر تۆرلی میللەتلەرننڭ تۆرلی بیبولەرن بیبی.
ئسۋابودنی، حودوژنیك میحایل بریسکین رایالدا ئوینی.

کینو - تییاتر
«چاتقی»
توقای ئورامی 64.
تیلیفون 31-12.
سیانسلار 6، 8 هەم 10 سەعەتلەردە. کاسسا 5 دە ئاچلا.
7، 8 هەم 9 نچی ئوکتەبردە
ئەرمەنستان «پات هەم پاتاشون» لاری قاتناشی بلەن ئوینالعان کەمیدییە
شور هەم شور، شور
پراگرامدان تش مەزاحچی سامسون کراسنایارفنڭ گاستروللەری هەم بالبرینا ئ. م. کازانسکایاننڭ بیبولەری. ئانونس: «ئیسکی یوللاردا».

کینو - تییاتر
«ئیلیکترا»
پرالومنی 6 تیلیفون 02-6
سیانسلار 6، 8 هەم 10 سەعەتلەردە باشلانا. کاسسی 12 دە ئاچلا.
باری 3 کنە کۆن!
7، 8 هەم 9 نچی ئوکتەبردە
فرانکونی قەهوەحانەسی
درام.
تییاتر کۆندز 12 سەعەتدە ئاچلا. کۆندزگی سیانسلار 1 هەم 3 سەعەتدە.

کینو - تییاتر
«ئونییون»
پرالومنی 8/42
تیلیفون 21-6
7، 8 هەم 9 نچی ئوکتەبردە
ئامیریکا ئارتیستکالارندان مید ژابیلامی قاتناشی بلەن
«کینتنڭ ریۋانشی»
7 بولكدە درام.
ئانونس: «یالعان ئاتنەرنەی»

کینو - تییاتر
«ناروودنی»
نیکراسف هەم کاپیراتیونی ئورامنلاری چاتندا.
تیلیفون 35-5.
سیانسلار 6 دا باشلانا.
7 هەم 8 نچی ئوکتەبردە
«فاحیشە»
7 بولكدە درام.
پراگرامدان تش قازاندا برنچی مەرتەبە مەزاحچی ئالیکساندر براۋننڭ گاسترولی.

ئابارونا یۆرتندا ئلکی کامکلوبدا
(ئسۋابودا مەیدانندا)
ئاشحانە
هەر کمگە بلدرە: 1 نچی ئوکتەبردەن باشلاب باکادان، 10 پراسینت قەدەر ئارزانایتلعان بەیە بلەن
هەر کۆن کۆندز 1 دەن کیچ 5 کە قەدەر ئاش بیرئلە.
5 دەن کیچ 11 سەعەتکە قەدەر سالقن هەم قاینار ئاشلار بلەن بوفیت ئاچق بولا.
بەیەلەری هەم یاحشلقلاری باشقالار تیکلەشە ئالماسلق.
کرەدیتکەدە بیرئلە.
ئادمینیستراتسییا.

Татглавлит, № 23. Тип. им. КАМИЛЬ ЯКУБ" ТАТИЗДАТА. Казань, Тукаевская 37. 1927 г.
تاتگلاۋلیت 23 № «تاتیزدات»نڭ «کامیل یاقوب» ئیسمەندەگی مەتبەعەسی. قازان، توقای ئورامی 37